

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 4-10 грудня 2015 р.

і життя

За і проти

стор. 4

Слово до дітей

стор. 12-13

Містифікатор

стор. 11

Актор Іван ШЕВЧУК. Фото: знімок Геннадія ЗАХАРЧЕНКА

Передплата - 2016

Наш індекс 60969

редактор
Євген БУКЕТ

актуально

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ

28 листопада, у День пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років, в Україні та багатьох країнах світу відбулися церемонії вшанування пам'яті жертв голодомору українського народу.

Віце-прем'єр-міністр – міністр культури України В'ячеслав Кириленко взяв участь у офіційній церемонії, яка відбулася у Національному музеї «Меморіал пам'яті жертв Голодомору в Україні». Захід відбувся за участі керівництва держави, представників дипломатичного корпусу, глав релігійних організацій, офіційних осіб, представників громадськості та свідків Голодомору 1932–33 років.

Панахиду за загиблими біля Національного меморіалу жертв Голодомору відправили Патріарх Київський та всієї Руси-України Філарет, Глава української греко-католицької церкви Святослав (Шевчук), Предстоятель української автокефальної православної церкви Митрополит Макарій.

О 16-й годині відбулась загальнонаціональна хвилина мовчання, під час якої мільйони українців запалили свічки біля Меморіалів Голодомору та у вікнах своїх домівок.

ДЕКОМУНІЗАЦІЯ

Віце-прем'єр-міністр – міністр культури України В'ячеслав Кириленко підписав наказ Мінкультури від 26 листопада 2015 року № 977 «Про не занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України».

Відповідне рішення було прийняте на виконання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», а також фахових висновків та рішень Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України і Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини Мінкультури.

Серед таких об'єктів монументального мистецтва є: сорок – пам'ятники Леніну та один пам'ятник борцям за Радянську владу на західноукраїнських землях. Ці об'єкти розташовані у місті Слов'янську (Донецька обл.) – 1, у місті Запоріжжя – 1, у селищі Гоща (Рівненська область) – 1, у селищі Мечембилове (Харківська область) – 1, у місті Ізяслав (Хмельницька область) – 1 та 36 у Чернігівській області. Ці об'єкти, які нині не мають статусу пам'яток, офіційно не знаходяться під охороною держави.

Передплату оголошено!

ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» відновило повноцінну роботу і оголосило передплату видань на 2016 рік.

Така інформація з'явилася на офіційному сайті Міністерства культури України.

Національне газетно-журнальне видавництво видало два чергових номери газети «Культура і життя», де відображено найважливіші події культурно-мистецького життя, розміщено актуальні інтерв'ю, новини з різних куточків України. Також вийшли друком журнали «Музика» та «Український театр». Цього тижня очікується випуск журналу «Пам'ятки України».

Чотиримісячна затримка із виходом у світ газети «Культура і життя» та інших культурологічних видань, була пов'язана із незаконним блокуванням окремими посадовими особами підприємства рішень Міністерства культури щодо призначення нового керівництва. Наприкінці жовтня, за результатами конкурсного відбору, на посаду директора ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» був призначений український журналіст і громадський діяч, вимушений переселенець із Криму Андрій Щекун.

З першого дня на новій посаді генеральний директор розпочав вирішувати низку проблем, що накопичилися

Народний артист України Валерій ПЕТРЕНКО. Фотознімок Івана МАШТАЛІРА

останнім часом. Зокрема, вжито заходів щодо погашення заборгованості по заробітній платі працівникам видавництва 2015 року, яка виплачена повністю.

За перший місяць роботи нового керівника повністю відновлено функціональний цикл діяльності державного підприємства «Національне газетно-журнальне видавництво».

«Надзвичайно важливо відчувати те, що сьогодні робиш для держави, формуючи та реалізуючи державну політику, зокрема у сфері інформації та культури. Відновлення загальноукраїнських культурологічних україномовних видань – це, насамперед, важливе завдання, яке нині вже виконується нами. Читач має найближ-

чим часом побачити наші видання, отримати змогу придбати їх та зробити підписку на наступний рік. І ми з цим завданням неодмінно упоремося.

Сподіваємось на загальну підтримку всіх українців у нашій спільній справі», – розповів Андрій Щекун.

Національне газетно-журнальне видавництво готове до взаємодії та співпраці з бібліотеками, закладами культури різного профілю, установами і організаціями, які зацікавлені у просуванні вітчизняної культури.

Реквізити для передплати видань Національного газетно-журнального видавництва:

– *Загальнодержавна українська газета «Культура і життя».*

Передплатний індекс – 60969. Вартість видання з доставкою для розповсюдження на теренах України: на 6 місяців – 115 грн 32 коп., на рік – 230 грн 64 коп..

– *Науково-популярний ілюстрований журнал «Пам'ятки України».*

Передплатний індекс – 74401. Вартість видання: на 6 місяців – 205 грн 86 коп., на рік – 411 грн 72 коп.;

– *Журнал «Українська культура».*

Передплатний індекс – 95220. Вартість видання: на 6 місяців – 94 грн 56 коп., на рік – 189 грн 12 коп.

Краса і мужність української родини

У рамках музейних проєктів «На цій землі нас не здолати!» та «Ми завжди поруч з Вами...», присвячених захисникам України, музеями України мандрує фотовиставка «Діти героїв».

Ця виставка є частиною багатогодинного проєкту «Діти героїв», що відбувається за сприяння фотостудій Smile, Olga, Geni, Remember, Colos, Fusion, Bonjour, Прованс, а також дитячих фотографів, перукарів та візажистів. У експозиції представлено 260 фотографій дітей воїнів-героїв АТО з різних куточків України, які нині відстоюють незалежність нашої держави.

Мета проєкту: підтримати сім'ї наших героїв у важкий для країни час. Показати силу та красу української родини, у якій батько є захисником своєї землі. Майже всі діти на світликах світлі, веселі, життєрадісні. Одні чекають на свого тата з

АТО, інші радіють тим, які вже повернулися, проте є дітки й зі смутком в очах, адже їхні батьки загинули за Україну.

Ось що розповіли про виставку її відвідувачі:

Тетяна, м. Київ: «Гарна виставка. Особливо зворушують

роботи, де діти зі своїми батьками. Татові очі просто виймають серце з грудей».

Лариса, м. Суми: «Фотовиставка вражає. В Україні стільки гарних, неймовірних дітей, які є майбутнім нашої країни».

Петро, м. Київ: «Сердечно дякую за фотовиставку. Скільки любові й надії в очах дітей. Скільки віри, що вони зростуть гідними синами й дочками України».

Виставка засвідчує, що наша країна має майбутнє. А з таким підрастаючим поколінням її нікому не здолати.

Едуард ОВЧАРЕНКО
Фото автора

наголос

■ СВАТОВЕ

1 грудня, у рамках культурно-мистецького проєкту «Національні творчі колективи та театри України – бійцям АТО», ініційованого Міністерством культури України на підтримку бійців АТО та мешканців прифронтових територій, Національний академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької представив виставу «Сватання на Гончарівці» Григорія Квітки-Основ'яненка у місті Сватове, Луганської області. Відбулися два покази у приміщенні районного народного дому «Сватова Лучка». Режисер вистави – народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, художній керівник Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької – Федір Стригун. У виставі задіяні як провідні майстри театру, так і талановита молодь.

■ КИЇВ

У Центральному будинку офіцерів Збройних сил України відбувся концерт-нагородження переможців творчого конкурсу «Креативна Україна», який пройшов під гаслом «Перемогли гітлера – здолаємо й путлера!», започаткований з нагоди 70-річчя завершення Другої світової війни та Дня перемоги над нацизмом у Європі.

Конкурс «Креативна Україна» організований редакцією журналу «Камуфляж», Національною Асамблеєю Громадянського сектору України та всеукраїнською громадською платформою «Україна це – Я», за підтримки Міністерства культури України та Міністерства оборони України.

Заступник міністра культури – керівник апарату Юрій Зубко – відкрив захід та вручив нагороди переможцям конкурсу.

Захід проводився з метою згуртування творчих людей з різних куточків України та світу у творенні справжнього образу України, на основі героїзму українських військових, жертвості волонтерів та креативності винахідників, інженерів, підприємців у спільній боротьбі з путінським режимом та подібними тоталітарними традиціями у світі.

Об'єктом конкурсу 2015 року були творчі доробки учасників, переможці яких визначались у шести номінаціях: поетичний твір, гумористичне оповідання, музичний твір (пісня, балада, романс), карикатура, фотографія та відеоролик.

У конкурсі взяли участь понад 300 творчих проєктів із 7 країн світу.

«Кіндрат» і «Давид» або арт-терапія на мінному полі

28 листопада. Цього дня у київському музеї Миколи Лисенка поминали. Всіх замордованих Голодомором та тих, хто нині поклав своє життя, захищаючи Батьківщину на сході.

Бо саме у цей день загинув воїн-герой Василь Кіндрацький, який до останнього подиху любив Україну, музику, спів та життя.

Поминали у цих стінах неспроста, адже «Кіндрат» (позивний бійця добровольчого батальйону ОУН) бував тут неодноразово і залишив по собі світлі та щирі спогади, якими працівники музею ділилися з усіма присутніми. Розповідали про Василя, про те, що він співав скрізь і завжди, навіть у столичному метро, адже мав величезний арсенал колядок та щедривок, бо замолоду співав у львівському хорі.

Таким він був, доки не загинув під Пісками смертю героя. Завжди, по-батьківськи, піклувався про друзів, побратимів та близьких, а Україну любив понад... Про таких не кажуть помер. Він пішов, як і його земляк Андрій Юрга (позивний «Давид»), який загинув на третій день перебування в зоні АТО, також під Пісками...

Тож поминали Воїнів і їхні родини, ледь стримуючи сльози та розпач, слухали про близьких все, що лилося з вуст і від серця тих, хто знав й щиро згадував про них того вечора.

Музейники і волонтери, які тут працюють, поповнили експозиційний фонд фотографією, де ще живий, щасливий і

Президент історичного клубу «Холодний яр» Роман КОВАЛЬ

усміхнений Василь Кіндрацький знаходиться у колі музейних працівників. Такий, яким його пам'ятають усі.

Розпочалась розмова у затишній залі музею з офіційного виступу Голови ОУН Богдана Червака – земляка та побратима, ініціатора і натхненника створення батальйону, де служили «Кіндрат» та «Давид». Урочисту варту перейняв Роман Коваль – президент історичного клубу «Холодний яр», дослідник і письменник-літописець, який присвятив своє життя відродженню правди про вояків УПА. Нині літератор має намір написати книги про сучасних героїв. Розповів пан Роман про те, що його побратим Василь Кіндрацький цінував поезію і знайомство з творчістю воїна батальйону Бориса Гуменюка, часто просив запросити поета до участі в акціях, які організовував клуб «Холодний яр». А коли ж вони познайомились, то стали справжніми товаришами, тому свої вірші прочитав і поет, котрий також був

на вечорі, зауваживши, що до його першої збірки не увійшли твори, присвячені другові. Високий, міцної статури чоловік, кланявся рідні загиблого, читав і плакав, розповідав про Василя з болем у серці, якого не може позбутися, бо болить...

Артисти дарували свої виступи, молитовно звертаючись до

Голова ОУН Богдан ЧЕРВАК

душ, які завжди там, де їх згадують і пам'ятають. Вони були з нами, в очах дітей героїв, таких схожих на батька, в сумних очах матерів, батьків і дружин. Вони прозирали крізь гострі, пильні погляди поранених друзів-побратимів, які прийшли на зустріч з київського військового госпіталю. Серед них був «Хан», котрий на своїх руках виніс з поля бою ще живого Андрія. Сидів, сумно схиливши голову, поруч з комбатом.

Слухали виступи молоді письменниці-волонтерки Галини Виговської, присвячені Василю Кіндрацькому та концерт, який розпочався і закінчився божественним літур-

гічним співом дівочого хору київської середньої спеціалізованої музичної школи імені Миколи Лисенка. Слухали, щоб хоча би трохи зігріти свої зранені душі.

І вийшли із зали разом з тими, кого обурило виступ солістки житомирської філармонії... яка, за словами ведучої, була особисто знайома з «Кіндратом». Мабуть тому і зверталась до нього а-ля аріозами російських композиторів та поетів. Тут згадалось все, що я знаю про арт-терапію і «Кіндрата», й подумалося, що його душа із сумом спостерігає за всім, що робиться з нами на цьому світі після Майдану. Адже цей піар-хід організаторів програми був, як мінімум, не доречним. На слухне зауваження із зали ведуча відповіла: «Ми можемо і німецькою, якщо хочете». А «зірка житомирської філармонії», мов з барського плеча, закін-

чила свій довготривалий виступ українською піснею. «Дякуємо й за це,» – подумалося навздогін.

Власне, несподіваного не сталося. Адже йдеться про вечір пам'яті справжніх героїв, які загинули за Україну, бо любили її понад усе. Про таких людей Василь Кіндрацький, ще за життя, постійно повторював: «Мені їх шкода, бо вони ідуть до нас з ненавистю, ненавидячи все українське, а ми до них – з любов'ю, бо захищаємо все, що так любимо».

Тож, Героям слава! А хто є хто – час розсудить. Як кажуть німці, «натюрліх».

«Хан», «Комбат» і подруги

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

акцент

БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ ЗАСЛУГОВУЄ НА ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ

Сьогодні всі генеруючі основи державотворення проходять процес адаптації до європейських стандартів сприйняття дійсності. З об'єктивних причин це не може оминати і діяльності бібліотек та бібліотечної справи в Україні.

Необхідні зміни для розвитку удосконалення системи достойного інформаційно-бібліотечного супроводження всіх складових життя. Наші установи мають відповідні напрацювання на рівні кращих світових стандартів, низка з яких пройшла апробування та обговорення, і навіть була втілена на відомчих щаблях. Ми неодноразово, через відповідні законопроекти, пропонували впроваджувати їх на загальнодержавному рівні. На жаль, наші доробки не були почуті ані в парламенті, ані в уряді.

Тому факт появи проекту Закону України № 3084 від 14 вересня 2015 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи державного управління у книговидавничій сфері» (автори: М. Княжицький, С. Тарута, М. Матіос, В. Денисенко та І. Падоляк), із головною тезою про створення Українського інституту книги, який, окрім фінансування книговидавничої справи, ще й опікувався б діяльністю 40 тисяч публічних, спеціальних та спеціалізованих бібліотек, де працює майже 53 тис. осіб, розпоршених у 20 відомствах, у цілому, за всіх «за» і «проти», вважаємо позитивним.

Книговидавничі та бібліотечні справи, за своєю сутністю, наповненням та принципами практичної реалізації, є зовсім різними складовими культури української нації. Їх організаційне удосконалення, як окремих сегментів культурно-просвітницького життя країни, потрібно здійснювати незалежно, але під загальною ідеєю.

Враховуючи викладене і те, що текст законопроекту № 3084 ми отримали лише після того, як за нього у першому читанні проголосували народні депутати без попереднього фахового обговорення, попри порушення окремих чинних Законів України, вважаю, що у запропонованому документі, спрямованому на удосконалення книговидавничої справи, слід взагалі зняти з розгляду зміни до статті 26 чинного Закону України «Про бібліотеки та бібліотечну справу».

Переконаний, що принципи функціонування бібліотечної галузі потрібно розглянути окремо, підготувавши відповідний законопроект або постанову Кабінету Міністрів України чи навіть Указ Президента України. З цього приводу підготовлені відповідні звернення до Президента України, голови Верховної Ради та Прем'єр-міністра України, а також керівників усіх фракцій парламенту, депутатських груп та окремих народних депутатів України.

В. ВЕРГУНОВ, директор
Національної наукової сільськогосподарської
бібліотеки НААН, член-кореспондент НААН,
віце-президент Асоціації бібліотек України

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи державного управління у книговидавничій сфері», головною позицією якого є створення інституту книги та фінансування видавничої справи – викликав у суспільстві широкий резонанс.

Чому це питання так розворушило свідомість працівників культури, зокрема бібліотечної справи, ми поцікавились у Голови комітету з питань культури та духовності, одного із співавторів закону, народного депутата Верховної ради України Миколи Княжицького.

– **Пане Миколо, як Ви думаєте, чому стосовно цього питання у пресі з'явилися критичні матеріали? Так, до редакції газети «Культура і життя» надійшов матеріал, автор якого намагається аналізувати дану тему і не вважає цей Закон досконалим. Хвилюється стосовно того, що він не поліпшує стан справ у бібліотечній сфері.**

– Я знаю ці матеріали і те, що пишуть. Але таким чином Закон можуть критикувати директор тракторного заводу чи Бориспільського аеропорту.

Тим, хто це пише, потрібно прочитати і вчитатися в те, що там написано не лише про бібліотеки. Хоча повторюю, що цей Закон не стосується бібліотечної сфери загалом. Він може торкатись саме цієї теми лише у випадку, коли якісь громадські організації виявлять бажання спів-

працювати з тим, чи іншим бібліотечним закладом.

Зокрема, і теми каталогізації фондів тієї чи іншої бібліотеки, чи сфер публічної діяльності та популяризації діяльності закладу, шляхом співпраці з громадськістю. Цей закон стосується книговидавничої справи і, окрім того, не має жодної позиції впливу на власників бібліотек. Незалежно від того, чи це бібліотеки наукових установ, чи органів місцевого самоврядування, чи будь-яких інших форм власності.

– **Але ж державна підтримка бібліотек – це стала форма фінансування, яка й досі існує. Зрозуміло, що працівники бібліотечних установ не отримують ані високої платні, ані заохочень, тому в них, зазвичай, працюють люди, котрі є просто ентузіастами та сподвижниками куль-**

тури. Можливо саме тому стан справ у цій сфері такий, на такому неналежному рівні?

– Вкотре наголошую, що цей закон не стосується виключно бібліотечної справи. Критика з усіх боків лунає з приводу загального стану проведення реформ. Нині критикувати все, що робиться – стало чи не здоровою нормою виявлення думки громадян. Це, мабуть, добре, адже свідчить про можливість висловлювати свої роздуми. Але... Реформування тієї ж самої бібліотечної системи, наприклад, у Польщі, відбувається за спеціальними законодавчими програмами, які стимулюють перетворення навіть маленьких сільських бібліотек і за якими надходить допомога кожному конкретному закладу.

Будуються приміщення і облаштовуються так, щоб людям хотілося туди приходити знову й знову, проводити там час з книгою та у спілкуванні з бібліотекарями, котрі здатні на належному рівні обслужити читача і дати йому фахову пораду. Натомість, наукові бібліотеки мають зовсім іншу функцію.

Вони створені для вивчення та отримання наукових знань, вони належать до іншої форми власності – державної. Тому й очевидно, що цей закон їх не стосується. А реформа бібліотек, які належать до сфери Академії наук, як і загалом академічної сфери, у нас давно назріла. Бо тема підтримки такого ґатунку закладів у нашій країні не лише роздута, але й не ефективна. Час вимагає змін.

Розмову вела Леся САМІЙЛЕНКО

Потойбіччя реальності або моє нове «Я»

Нещодавно в одній із київських книгарень «Є» відбулась презентація книги Маргарити Сурженко «Нове життя. Історії з Заходу на Схід».

Але написати відгук про цю літературну подію мене спонукають роздуми на тему «боротьби динамічної сили розвитку з інертною системою виживання». Ці слова режисера Сергія Проскурні колись для мене стали відповіддю на запитання: «А що ж відбувається в нашому суспільстві та, зокрема, в сфері культури».

Інертна система виживання і є причиною, що спонукає, звиклим до вимог «прикоритників», зопалю хаяти все, що є незвичним і незручним до їхнього стало і досить ситого життя в минулому. Переляк, який викликає все, що змушує відмовитись і розпрощатись з думками про те, що нова система

Маргарита СУРЖЕНКО

державного устрою вимагає і нової системи мислення, породжує бажання боротися з реальною і очевидною дійсністю методами, які реально не несуть нічого ані нового, ані позитивного в процес розвитку українського суспільства, яке зробило свій вибір на користь Європейського вектору цінностей. Критика Закону, який не стосується суто бібліотечної

справи, з боку «вимогливих» представників державних бібліотечних установ, і є свідченням всього, про що ідеться на початку цих роздумів. А от факт того, що луганчанка, яка презентувала вже другий свій роман, і явно не за державний кошт та за державної підтримки, глибоко і на клітинному рівні відчуваючи неможливість вимоги до державних структур, і є прикладом того, про що вона розповідає в своєму інтерв'ю: «У мене патріотична родина. Тому ми ходили на мітинги за Україну, вболівали за Майдан. Мені було дуже важко знаходитися у тому середовищі. Друзі, з яким нещодавно пили каву, які проясляли до тебе людяність і ти їх дуже любив, почали просто на очах перетворюватись на людей з якими не можливо знайти спільну мову. І не ясно чому?»

Але ясно одне: люди минулої системи не можуть і бу-

дуть миритися з тими, хто потой бік барикад як був, так і залишився. Відверто чи латентно висловлюючи всій протест проти змін, або, з цеглиною за піхвами, готуючись до нових атак проти... Цікаво, що люди совісті, патріоти, які, зайшли на барикади, за покликком душі якимось виживають. Втративши все найдорожче і навіть матеріально цінне не скиглять, а продовжують своє життя в умовах виживання та не втрачають вродженого і не оборного почуття любові. Виживають і захоплюють своєю силою духу та розкриваючи все нові й нові риси характеру і таланту. І за такими ЛЮДЬМИ – наше майбутнє і подальші перемоги, адже все, що вони роблять ґрунтуються на правді і бажанні змінити наше життя. І лише на краще.

Леся САМІЙЛЕНКО

Музика

■ «...ВІД АВТЕНТИКИ ДО МОДЕРНУ»

29 листопада у Великому залі Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського (консерваторія) відбувся концерт, присвячений 20-річчю творчої діяльності Київського Академічного ансамблю української музики «Дніпро».

Унікального колективу, що об'єднує самобутніх, високопрофесійних солістів-музикантів, кожен з яких є надбанням української нації, тому що зберігає і передає своїм мистецтвом витоки самого українства. Ансамбль винятковий ще й тим, що його створили самі артисти – впродовж 20 років існування «Дніпро» очолюють його «батьки» – художній керівник, віртуоз-скрипаль, заслужений артист України Любомир Матейко та солістка з неповторним голосом, генеральний директор, заслужена артистка України Олена Кулик.

За два десятиріччя випустив численні альбоми, в яких звучить українська традиційна народна та сучасна музика і пісня в авторських версіях та аранжуваннях: народні пісні, авторські, що стали народними, історичні балади, романи, календарні та обрядові солоспіви, інструментальні авторські композиції, фантазії, жартівливі, танцювальні мелодії... Для відображення широкого спектру українського національного мистецтва музиканти ансамблю використовують близько сотні інструментів – як суто народних, так і осучаснених.

Перлиною самобутньої творчості «Дніпро» є твір, який не має аналогів в українському культурному просторі – моноопера «Ті, що походять від Сонця» – фольклорні метаморфози в стилі укра-

їнського модерну: цілісна композиція з окремих номерів, об'єднана єдиною ідеєю, сценографією та режисурою, в якій зливаються декілька жанрів – спів, інструментальна музика, хореографія, художнє та театральне мистецтво.

«Дніпро» не тільки дарує своє мистецтво українському народу, виступаючи на різних сценах країни – від дитячих шкіл до урядових концертів, розкриваючи таємниці глибинної національної культури та її сучасне звучання. Своєю творчістю ансамбль прославляє Україну в усьому світі, даруючи красу і багатство української спадщини іншим народам. Великобританія, Франція, Німеччина, Узбекистан, Канада, Нідерланди, Швеція, Португалія, Польща, Греція і ще багато-багато країн аплодували стоячи яскраво-національному, незабутньому мистецтву надзвичайно талановитих артистів ансамблю «Дніпро».

Запрошуємо і Вас долучитися до цього музичного дива! Чекаємо вас на ювілейному заході. Цей концерт, став знахідкою для всіх, кого цікавить справжнє, живе звучання музичних інструментів і голосу. Прядиво з яскраво-динамічних, емоційно-хвилюючих мелодій, ліричних та жартівливих пісень від архаїчних мотивів до запальних сучасних п'єс, коли удари бубна дзвенять, мов бісер розсипаного намиста!..

Спеціальними гостями були: народна артистка України Валентина Степова, ансамбль Національного академічного оркестру народних інструментів України під керівництвом народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка Віктора Гуцала.

Леся САМІЙЛЕНКО

До річниці Революції Гідності та жертв Голодомору у колонній залі Національної філармонії України імені Миколи Лисенка, у рамках міжнародного циклу концертів «Елітні вечори камерної музики Євгенія Басалаєвої», відбувся ХХІХ концерт «ХОРАЛ БЕЗСМЕРТЯ».

Організатор і натхненниця вечора пані Євгенія до пам'яті жертв Голодомору та Революції гідності має особисте, людське ставлення. Адже серце митця завжди б'ється в унісон з людськими переживаннями та пристрастями, передаючи всі болі народу засобами мистецтва. Тож і підбір учасників концертної програми виявився не лише цікавим, але й таким, що відповідав рівню подій, яким і був присвячений.

У цей вечір усі присутні мали змогу насолодитися виступами не лише самої народної артистки України, лауреата міжнародних конкурсів Євгенії Басалаєвої, але й колективів, які своєю участю доповнили красу та велич виконання творів, що прозвучали. Цілковиту гармонію концертної програми створили знані в усьому світі колективи, а саме: заслужений академічний симфонічний оркестр Національної радіокомпанії України, ансамбль ударних інструментів «ARS NOVA», академічний

Дитячий хор музичної школи імені Лисенка

Душі померлих... чують і бачать

камерний хор «Хрещатик», володарі гран-прі міжнародних хорових фестивалів – хор хлопчиків та юнаків КССМШ імені Миколи Лисенка.

До канви музичної краси вліталося звучання органу, яке доповнювало й підносило виконання творів до небесної краси. А поєднання фортепіано та органу у «Ноктюрні» (для дуету) композитора Віталія Годзяцького стало справжньою родзинкою, яке, несподівано для всіх, завершилось щирим виконанням народною артисткою України Оксаною Білозір пісні «Свіча»,

Художниця Валентина ДАВИДЕНКО

присвяченій пам'яті жертвам Голодомору, та проекцією її надзвичайно зворушливого відеокліпу.

Друга частина концерту розпочалася з чудового виступу заслуженого академічного симфонічного оркестру Національної радіокомпанії

Євгенія БАСАЛАЄВА та заслужений академічний оркестр Національної радіокомпанії України

України – у творчому тандемі з виступом Євгенії Басалаєвої. Виконаний твір Бориса Лятошинського «Allegro» та «Lento ma non troppo» для фортепіано з оркестром, зі «Слов'янського концерту», став вступом до більш світлої, але не менш драматичної частини програми, яку своїми янгольськими голосами оздобили виступи юних учасників найпрестижнішої в Україні музичної школи імені Миколи Лисенка.

У залі панувала атмосфера молитовної вдячності живих до тих, хто пішов від нас, але назавжди залишиться у пам'яті Небесною сотнею Героїв. На їхню честь відбулась світова прем'єра композитора Ігоря Корнілевича, на слова поета-пісняра Миколи Бровченка, «Симфонія часу» («Епітафія») та «Поклик до світла» для симфонічного оркестру, фортепіано-соло, органу, електронної групи та хору хлопчиків.

Тріумфально!

У програмі, яку провела заслужений діяч мистецтв Світлана Корецька, пролунали монологи з вистави «Щоденники Майдану», за п'єсою Наталії Ворожбит, у виконанні Анастасії Добриніної та Дмитра Чернова. Твори Тараса Шевченка, Ліни Костенко та Наталії Давидовської читали актори Лариса Кадирова і Олексій Паламарчук, які створили атмосферу спогадів про Революцію Гідності, що прирівняла виконавців усіх

рангів та звань до титулу – Патріот і Людина.

У фойє філармонії можна було ознайомитись з художниками, котрі долучилися до проведення елітних вечорів Євгенії Басалаєвої, та побачити роботи, які митці традиційно дарують медичним закладам, де лікуються бійці із зони АТО, як засіб арт-терапії. Були на концерті й хлопці, котрі проходять реабілітацію у столичному військовому шпиталі. Однак, якось несподівано, вони швиденько зібрались і кудись побігли... мабуть на Майдан, де якраз відбувались заходи на честь другої річниці Революції Гідності, і де вони могли зустріти своїх друзів та однодумців.

Фотознімки надані прес-службою Євгенії БАСАЛАЄВОЇ

Композитор Ігор КОРНІЛЕВИЧ

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

КІНО

■ ДІСТАЄТЬСЯ ВСІМ

До 9 грудня столичний кінотеатр «Кінопанорама» представляє прем'єру – українську комедію «Жучок»!

Яскрава драматургія, міцне слівце і, місцями, чорний гумор. «Буде весело!» – обіцяють режисери фільму Алла Пасікова та Андрій Ржанов.

Та й актори, які зіграли у стрічці, чудові, адже звикли «бешкетувати» на театральній сцені. Улюбленці з вистав за п'єсами Леся Подерв'янського «Павлік Морозов» і «Сни Василіси Єгорівни» – Сергій Солопай, Артур Арамян, Олег Примогенов, а також Жора Фомін, автор сценарію та виконавець однієї із негативних ролей. Лунає голос фронтмена гурту «Кому вниз» Андрія Середи, який озвучив одного з персонажів «Жучка». Ну і Андрій Самінін – один із найпопулярніших українських акторів («Чемпіони з підвороття», «Хайтарма», «Самотній за контрактом») – виконав у кінострічці головну роль.

Картина була закінчена у 2013 році, але через політичні зміни в нашій країні, прем'єру довелося відкласти. Натомість зараз – вважають автори – прийшов час показати фільм, багато в чому пророчий.

Передісторія стрічки така. Артисти – народ дивний. Хіба нормальна людина додумається, приїхавши на Кавказ, загравати з місцевою заміжною жінкою? Ні за що, якщо не самогубець! Але актор Мишко запросив до лазні прихильницю, котра принесла йому після вистави квіти. Жінка зніяковіла, зашарілася, і... погодилася.

Гарячі кавказькі джигіти забрали Мишка з репетиції. А з ним й артиста Діму Сурікова, який взагалі був осторонь подій! І ось вони лежать зв'язані по руках і ногах, у сараї, в горах, і думають про те, як їм вибратися з халепи?

У просуванні фільму назустріч кіномитцям йде Держкіно. Його голова Пилип Ілленко каже: «Мені картина дуже сподобалась. Тексти Георгія Фоміна, режисура, гумор, відсутність умовностей, політичності. Дістається всім: це сатира, іронія, постмодерністський стьоб».

«Фільм задумувався як малобюджетний експеримент, – повідомила Алла Пасікова. – Буде вдалим, – надалі займатимемося такою діяльністю. Вкладені наші особисті гроші, адже нині брати кошти у держави аморально. Плануємо всеукраїнський прокат, будемо вести перемовини з телеканалами».

Присутні зійшлися на думці, що цей фільм – приклад того, як молодь робить незалежне кіно.

Світлана СОКОЛОВА

Уряд вони не переконали...

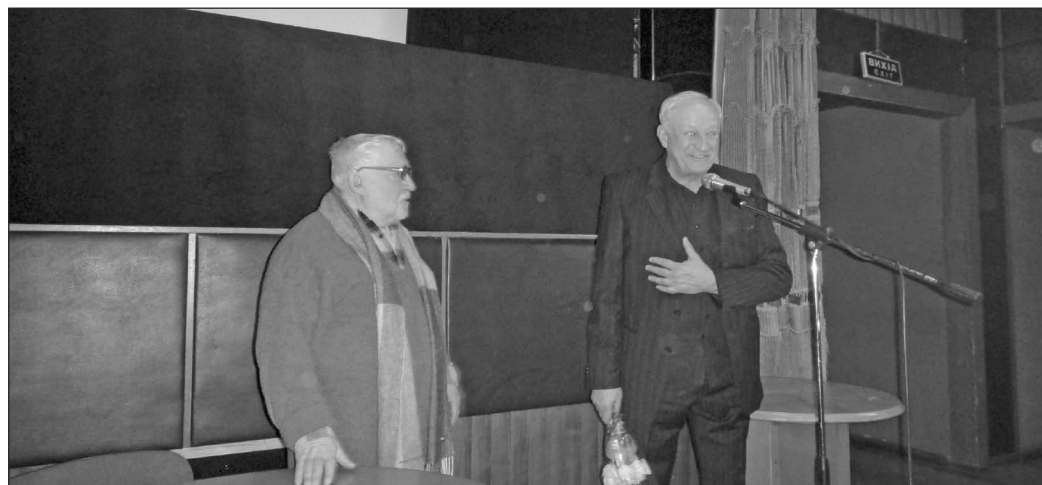
Леся САМІЙЛЕНКО

У київському Будинку кіно нещодавно відбулась демонстрація фільму Михайла Ткачука: «Мандри в країну Чайнова».

Зараз ми згадуємо про вченого Олександра Чайнова, котрий був фізично знищений за те, що мав свою теорію розвитку кооперативного руху. Аграрника, який разом зі своїми однодумцями був переконаний, що ця теорія забезпечить правильний економічний розвиток Країни рад, яка обрала курс на індустріалізацію і знищення села.

Але йдеться не про трагізм більшовицького шляху історії, а про мистецтво кіно. Адже про постать інноватора-романтика, який жив та мріяв про кращі часи, нагадав документальний фільм лауреата Шевченківської премії, режисера Михайла Ткачука «Мандри в країну Чайнова», що демонструвався у столичному Будинку кіно.

Знята ще двадцять п'ять років тому на кіностудії Київнаукфільм – ця картина актуальна і нині, бо автор піднімає питання розвитку економіки та вірності вибору шляху до успіху, крізь призму долі вченого, громадського діяча і та-

На фотознімку Івана МАШТАЛІРА: режисер Михайло ТКАЧУК та культуролог Вадим СКУРАТІВСЬКИЙ

лановитого письменника, котрого дослідники вважають натхненником написання Михайлом Булгаковим роману «Майстер і Маргарита». Олександра Чайнова – забороненого і забутого у радянські часи, але оспіваного режисером Михайлом Ткачуком у фільмі так, що продирає за живе!

У короткометражній документальній стрічці генія оспівано так, що питань про велич цієї постаті не залишається. Але факт, що теорія науковця, котрий так і не порозумівся з радянською владою та політикою, й досі не згадується у контексті економічного розвитку Росії, яка поховала її разом із розстріляним генієм.

Тож згадка про вченого-інноватора українськими кіномитцями стала чи не подією тижня не лише для шанувальників документального кіно, але й для громадян та державників усіх рівнів, які намагаються осмислити все, що сталося у виборі економічного розвитку країни.

Думати про це мають державні діячі, а ініціюють, як правило, прозорливі митці. Так сталося і з доленосним фільмом Михайла Ткачука, про який на перегляді так натхненно та переконливо розповів учений і культуролог Вадим Скуратівський. Після його виступу постать вченого та громадського діяча минулої

епохи стала, як мінімум, монументом сподвижнику кооперативного руху. А драматизм і, водночас, велич спогадів про головного героя стрічки та його оточення, підкреслила музика всесвітньо відомого українського композитора Валентина Сильвестрова, а саме «5-та симфонія» музичного генія нашого часу.

Вражає й операторська робота вікопомного Ігоря Мамая... І все це, як «Ода безумству хоробрих», котрі покляли свої світлі голови у боротьбі за ідею: «Земля врятує економіку!» Бо земля – це золото, яке ми топчемо своїми власними ногами, а за дурною головою, і їй добра не мати.

Номінант на Оскар – поспішайте!

У грудні в українському прокаті стартує сатирична комедія «Надновий Заповіт» від Жако ван Дормеля, творця фільму «Містер Ніхто».

Жако ван Дормель – автор гучної фантастичної драми «Містер Ніхто», володар Золотої камери Каннського кінофестивалю за найкращий дебют. Прем'єра «Наднового Заповіту» відбулася на Каннському кінофестивалі, де фільм був представлений у рамках «Дво-тижневика режисерів».

У Франції «Надновий Заповіт» став касовим хітом, потіснивши лідерів прокату першого же вікенду.

Бельгія висунула картину на здобуття премії «Оскар» у номінації «Найкращий фільм

іноземною мовою». Зараз «Надновий Заповіт» претендує на звання найкращої комедії року, потрапивши до переліку номінантів на «європейський Оскар» – премію Європейської кіноакадемії.

За сюжетом, Бог, який живе у Брюсселі, має не лише сина,

а й доньку. Згідно з «Надновим Заповітом», Бог – це неврівноважений брюсець, котрий насилає на людство різноманітні нещастя, одночасно тероризуючи свою дружину та 10-річну доньку Ею. Якоюсь, не витримавши самотурства батька, Ея тікає з до-

машнього ув'язнення та вирушає пізнавати світ.

«Для мене не існує добра і зла, – розповів режисер стрічки Жако ван Дормель під час відеоконференції у Києві. – Є речі, зроблені з любов'ю або без неї».

Герої мого фільму дізнаються дати власної смерті – це робить їх сміливішими».

Роль Бога виконав популярний комік Бенуа Пульворд. «У житті він дуже м'яка людина, – розповідає режисер. – Зазвичай, чим добріша людина, тим краще їй вдається роль негідника. А сильний негативний образ – запорука гарного фільму».

Також, у стрічці з'являється неперевершена Катрін Денюв, у ролі простої смертної.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

МИСТЕЦТВО

■ ПРЕЗЕНТАЦІЯ САМОВИЗНАЧЕННЯ

19 листопада в посольстві України в Берліні відбулося резонансне відкриття виставки «Existimo». Експозиція присвячена Голодомору.

Леонора Янко – галерист і мистецтвознавець, спільно з куратором міжнародних проектів Лерою Літвіною представили картини знакових українських авторів.

Серед них: Олег Радван – визнаний художник в США, переможець конкурсу International ARC Salon, лауреат 15 премій, зокрема премії гільдії Charlotte County Art. Талановитий автор, член спілки художників України, графік Сергій Завгородній. Сьогодні він переселенець з Єнакієво, продовжує працювати в місті Харкові. Наталія Папірна і Олексій Кулаков – заслужені художники України, унікальний творчий тандем, визначних завдяки роботі «100 відомих

Організатори виставки

українців», а також багаторічною роботою з урядами європейських країн по створенню історичних масштабних полотен, які презентують ці нації.

На урочистому прийомі в рамках виставки багато говорили про зв'язок життя і смерті, споглядаючи роботи Олега Радвана та Наталії Папірної. Побачити національне самовизначення гості змогли через живопис Олексія Кулакова і емоційну графіку Сергія Завгороднього. Також Леонора Янко презентувала роботу Лери Літвінової із серії «Дош», в концепції необоротних змін, які відбуваються з нами, позитивних чи негативних, але завжди провідних в майбутнє з безцінним досвідом.

«Живі, бо пам'ятаємо»

Едуард ОВЧАРЕНКО

Виставка, присвячена вшануванню жертв Голодомору, нещодавно відкрилася у Національному музеї історії України.

Тут представлено близько 30-ти робіт із циклу творів народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка Валерія Франчука «Розгойдані дзвони пам'яті».

Уперше про Голодомор Валерій Олександрович дізнався від своєї матері – Марії Броніславівни, котра була свідком цієї великої трагедії. «Спогади моєї мами, які вона мені розповідала ще у далекому дитинстві, увійшли в моє серце. Я відчув, що це той вантаж, який дав мені Господь Бог, щоб я, як художник, не маявся по землі, а робив щось серйозне», – розповідає пан Валерій.

Над циклом, присвяченим Голодомору, митець працює майже чверть століття. За цей час створено близько двохсот робіт живопису, скульптури та графіки. Кожна з них, немов свічка пам'яті за безневинними жертвами кривавого сталінського режиму.

Назви картин «І ти посивила, вербе», «Тіні забутих голосів», «Незгасима свіч-

ка», «Вирок», «Чого ти болиш душа», «Жнива неволі», «Човни у вічність», «Невинна сльоза», «Відлетіла ластівка душа» – говорять самі за себе. Немає жодної роботи, на яку можна було б дивитися байдуже, адже вони вміщують у собі горе та невимовний смуток.

Богдан Патриляк – заступник генерального директора Національного музею історії з наукової роботи, наголосив, що нині, коли на сході країни йде війна, події великої української трагедії сприймаються особливо болісно.

«Серед нас є атланти, які тримають небо України. Один із них – Валерій Франчук. Велика подяка художнику, котрий організував цю виставку, аби люди пам'ятали про ті трагічні часи», – зазначила народна артистка України Раїса Недашківська.

демії наук України Микола Жулинський.

«Валерій намагається увічнити на полотнах нашу історію. Він працює серцем і душою. Почерк митця відразу пізнається, його неможливо підробити», – звернулася до присутніх директор Національного музею історії України Тетяна Сосновська.

На відкриття виставки завітала й муза митця, його дружина Аполлінарія Михайлівна, та художник Петро Зікунов.

Валерій Франчук повідомив, що всі представлені на експозиції картини він дарує музею. Напевно, цей шляхетний вчинок гідний наслідування.

На фотознімках: роботи
В. ФРАНЧУКА
Фото автора

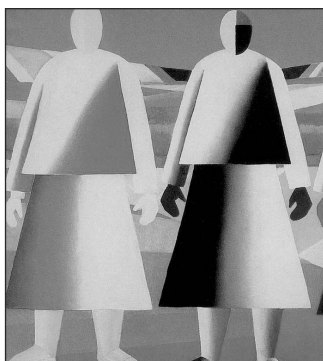

Чергова загадка «Чорного квадрата»

Цьогоріч «Чорному квадрату» виповнюється 100 років, на честь чого ЮНЕСКО оголосила 2015-й – роком Казимира Малевича.

Століття епохальної роботи нашого земляка Третьяковська галерея, де знаходяться полотна майстра, відзначила виставкою «Під знаком Малевича», зібравши у двох залах сотню графічних робіт та ескізів митця і його послідовників.

Упродовж організації виставки та реставрації робіт науковці музею зробили відкриття. Вони стверджують, що під відомим полотном «Чор-

ного квадрата», сховане ще одне.

«Первісне зображення – це кубофутуристична компози-

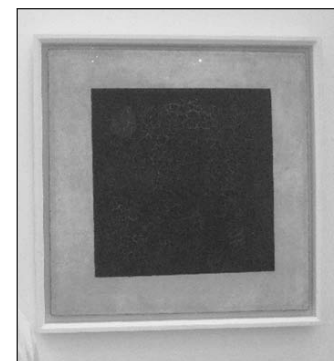
ція, а зображення під ним, колір якого видно у кракелюрі, – це протосупрематична композиція», – вважають фахівці.

Крім того, вони розшифрували й авторський надпис на «Чорному квадраті».

На думку музейників, він звучить як «Битва негрів у темній печері». Ймовірно, це алюзія на полотно французького письменника та ексцентрика Альфонса Алле, написане 1882 року.

Сама картина називається «Битва негрів у темній печері».

Нагадаємо, що Казимир Малевич писав листи укра-

їнською мовою, надихався мотивами нашої народної творчості та вважав себе українцем.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

україна і світ

■ АБСТРАКЦІЯ ПО-УГОРСЬКОМУ

У рамках «Тижнів угорської культури у Києві», в Мистецькому центрі «Шоколадний будинок», Посольство Угорщини презентувало виставку творів угорського художника Ласло Чоки «Знаки з дороги».

Чока Ласло народився 24 січня 1967 року в селі Іліша (Румунія). Починаючи із десятирічного віку мешкав у місті Залеу, де й ходив до школи. Із живописом вперше познайомився у майстерні художника Сабо Вілмоша, крім цього, за ініціативи батьків, займався та удосконалював свою майстерність у різних студіях.

У Школі народної творчості Залеу, де він навчався за спеціальністю «художник», його викладачем був Ман Ніколае. У 1989 році Чока Ласло залишив комуністичну Румунію та оселився в Угорщині, в місті Сасгаломбатта, де мешкає й понині.

Митець понад двадцять років працює у галузі фігуративного живопису. Він – майстер різних стилів та технік, зокрема, класичної фрески по сухому тиньку – «секко». Цим монументальним розписом у візантійському стилі він працював на острові Кіпр, де оживляв церкви, є автором розпису у римо-католицькому костелі в місті Сасгаломбатта (Угорщина). Завдяки станковому живопису художник створює на полотнах напівабстрактні експресивні композиції.

Художник, картини якого викликають захоплення у мільйонів шанувальників живопису, є членом кількох товариств мистецтва, має чимало персональних та колективних міжнародних і вітчизняних виставок.

Творчість Ласло Чоки добре відома в Угорщині, Словаччині, Румунії.

Протягом останніх років можливість побачити твори талановитого майстра отримали мешканці західних регіонів України. Виставки його робіт з успіхом відбулися у музеях та галереях Берегова, Мукачева, Ужгорода, Чернівців, Львова.

Виставка творів Ласло Чоки, де на суд глядачів представлені роботи як традиційні, так абстрактні, не лише сприятиме виникненню значного інтересу в поціновувачів сучасного образотворчого мистецтва, а й сприятиме зміцненню культурних зв'язків між Україною та Угорщиною.

Рівень – представницький

Світлана СОКОЛОВА

У Києві святково відкрили Міжнародний культурно-творчий проект «24 карати мистецтва».

Захід присвятили культурному співробітництву між Грузією та Україною.

На відкритті продемонстрували конкурсну програму та концертну частину за участі вокалістів «Золотого складу» проекту «Вечірник» (модний хіт у виконанні найпотужніших юних вокалістів України – фіналістів та переможців конкурсів: «Сан-Ремо», «Слов'янський Базар», «Євробачення», «Нова хвиля», телепроектів «Голос – діти», «Х-фактор», «Україна має талант» та інших). Учасники виконали українські та грузинські пісні, адже проект передбачає низку тематичних заходів, пов'язаних із культурним співробітництвом між нашими країнами.

Показали колекції молодих українських дизайнерів. Відбулася виставка картин від міжнародного благодійного фонду «Гарних справ», головного партнера організаторів.

Тетяна ПАВЛЮК та Зураб ТОПУРІЯ

Заспівають Поліна НІКОЛАЄНКО та Владислав РУВІНСЬКИЙ

«Ми, грузини, чудово співаємо. І дещо розбалувані цим, тому й трохи сноби. Попри це – все, що я чув тут, гідно грузинської публіки. Вона прийме це на «ура», – сказав Зураб Топурія, радник з гуманітарних питань Посольства Грузії в Україні. – Ми намагатимемось сприяти цій справі через Посольство Грузії та грузино-український фонд культурного співробітництва.

Згаданий фонд вирішили створити нещодавно, оскільки я, як аташе з культури посольства Грузії, зацікавлений у популяризації грузинської культури в Україні, зокрема, й музичної. У свою чергу гурт «Океан Ельзи», який цього року виступав у Грузії, мав шалений успіх.

А є дуже багато й інших колективів, включаючи Національний заслужений академічний народний хор України імені Г. Верьовки та групи, які співають при його студії, що теж дуже цікаво.

Організував захід продюсерський центр «24 carats of art». Тетяна Павлюк – президент центру і громадської організації Клуб хореографічного та вокального мистецтва «Міленіум», кандидат мистецтвознавства, професор Київського національного університету культури і мистецтв, автор проекту повідомила: «Сьогодні у нас «Вечірник», якому щойно виповнився рік.

Ми збираємо лише сильних вокалістів, фіналістів відомих конкурсів. Таких, приміром, як Настя Багінська з команди Потапа на «Голосі-діти», і Анна Тринчер,

яка виступила на дитячому «Євробаченні», перемігши серед українських учасників. Але відбір іде незалежно від результатів змагань, критерієм є сильний рівень підготовки».

Також автор проекту зауважила, що тут задіяні не лише кияни, а й вокалісти з усіх міст України, зокрема з Чернігова та Івано-Франківська, бо організатори мають на меті зібрати максимальний ресурс найсильніших вокалістів. Продюсують, не заробляючи на цьому. Прагнуть, щоб учасники долучилися до досвіду відомих людей, як це сталося під час арт-години відомого композитора та музиканта Сергія Підкаури, а також на вечорі італійської музики за участю продюсера, виконавця і композитора Джані Девіса, який, до речі, працював з Робертіно Лоретті.

Еріка Ситник – співачка, композитор, педагог вокалу низки телепроектів («Х-фактор», «Україна має талант», «Зірковий ринг» та інші) резюмувала: «Цей конкурс відрізняється від інших високим рівнем виконання. Змагаються сильні, за рахунок чого є куди тягнутися іншим. Для мене важливо, що діти можуть показати свої вміння. Розвиток молодих талантів бачу у виступах з живими колективами, поїздках учасників за кордон, показах конкурсантів на телебаченні, а також на написанні їх творчих альбомів».

Фотознімки
Віталія МОТРУЩЕНКА

ВИСОКА ОЦІНКА АМЕРИКИ

В Нью-Йорку відкрилася виставка сучасного мистецтва «New Perspectives: 8 Contemporary Artists from Ukraine».

Американському глядачу представляють твори восьми українських митців. Подію організує Український інститут у США.

Виставку було створено спільними зусиллями з київською галереєю «Мистецька збірка». Кураторами проекту стали Волтер Гойдиш з Українського інституту та Максим і Юлія Волошини із «Мистецької збірки».

До експозиції увійшли роботи групи найкращих представників течії сучасного живопису в

Україні. До їхнього числа включили Михайла Деяка, Тетяну Маліновську, Миколу Маценка, Романа Мініна, Степана Рябченка, Олега Тістола, Анну Валієву та Артема Волокітіна.

Організатори впевнені, що Україна є одним з найкращих арт-майданчиків у Східній Європі. Мистецький рух у країні розвивається динамічно, а його представники співпрацюють з колегами за кордоном: беруть участь у симпозиумах і біенале.

Нове покоління українських художників обізнане як з традиціями живопису своєї країни, так і сучасними світовими тенденціями, що дозволяє їм легко ввійти у міжнарод-

ний контекст і в той же час не втратити своєї самобутності.

Їхні твори експонуються у всесвітньо відомих галереях, таких як Pinchuk Art Centre, Saatchi Gallery, та продаються на престижних аукціонах Phillips, Sotheby's і Christie's. Твори художників уже поповнили державні та приватні колекції в Україні, інших країнах Європи, а також Південної Америки, Канади, Китаю і США.

Бонусом для відвідувачів стане ілюстрований каталог, створений у співавторстві з «New Perspectives».

Виставка триватиме до 20 грудня.

україна і світ

**■ ЮРІЙ КРАВЧЕНКО:
«УГОРЦІ КАЖУТЬ, ЩО ПРИХОДИТИ
ДО НАШОГО ДОМУ – ЦЕ СВЯТО»**

Галерею відкрито

Українці в Угорщині, мов птахи, злітаються до затишного приміщення державного самоврядування, що знаходиться у центрі Будапешта. У свята й будні гостей радо зустрічає Юрій Кравченко, голова державного самоврядування українців Угорщини.

– Українців в Угорщині понад сім тисяч, – розповідає пан Юрій. Спершу, 1991 року, ми створили товариство української культури, нас добре підтримав тодішній Надзвичайний посол України в Угорщині Дмитро Ткач. То був прекрасний час, коли зароджувалася чудова спільнота. До нас приїздило багато відомих українців, художників, письменників. Виступав навіть Анатолій Солов'яненко! Згодом, у 1998 році, ми почали створювати місцеві самоврядування українців. До речі, осередок у місті Комаромі – одним із перших створив я. Згодом з'явилися органи місцевого самоврядування у семи містах: Сегеді, Ниредьгазі, Мішкольці... А вже потім ми створили й державне самоврядування.

Ансамбль «Козацькі забави»

Пригадую, скільки треба було докласти зусиль, щоб нам повірили, а потім і полюбили. На запрошення міста Комаром приїхали бандуристи з Одеси, а років два по тому їхній концерт періодично повторювали по телебаченню. Ось так і почали відкривати відомі імена, пропагувати українську культуру. Нам є чим гордитися, що показати... Для цього потрібно лише багато працювати.

Ось і сьогодні до нас завітали державні особи, працювали дві телевізійні камери. Кажуть, що ходити до українського дому – це справжнє свято!

Я лише рік очолюю державне самоврядування українців Угорщини. За цей час ми успішно завершили ремонт оновленого приміщення, прийняли та оздоровили понад 700 дітей учасників АТО. Хочу зауважити, що у справі оздоровлення дітей є вагомий внесок Василя Вишиванюка, почесного Консула Угорщини в Івано-Франківську та його команди. Уряд Угорщини прихильно ставиться до наших проблем, охоче йде на поміч. Знаю точно, що ніде у світі такого доброго ставлення до українців, як в Угорщині – немає.

Наша культура у центрі Будапешта

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

Нещодавно у Будапешті відбулося відкриття оновленого приміщення Державного самоврядування українців в Угорщині та новоствореного Музею-галереї.

Тут була представлена виставка українських художників Угорщини, експонувалися національні костюми із приватних колекцій українських родин.

– Оновлення приміщення Державного самоврядування українців Угорщини та створення Музею-галереї стало можливим за фінансової підтримки Міністерства соціальних ресурсів Угорщини, – розповідає Юрій Кравченко, голова державного самоуправління українців Угорщини. – Відтепер тут регулярно проводитимуться персональні виставки українських художників. Крім того, буде створена постійно діюча музейна експозиція.

В урочистостях взяли участь державний секретар Міністерства людських ресурсів Угорщини Міклош Шолтис, дер-

Отець Дам'ян ГАБОРІЙ освячує оновлене приміщення

жавний секретар Міністерства закордонних справ Угорщини Йозеф Бачкаї, речниця українців в Угорському парламенті Ярослава Хортяні, тимчасовий повірений у справах України в Угорщині Михайло Юнгер, почесний консул Угорщини в Івано-Франківську Василь Вишиванюк та представники посольства України в Угорщині.

Захід розпочався з освячення приміщення, яке здійснив отець Дам'ян Габорій. Голова державного самоврядування українців Угорщини Юрій Кравченко, разом з Ярославою Хортяні – речником української нацменшини в Угор-

ському парламенті, урочисто розрізали стрічку. Діти читали гостям вірші, а молодий і талановитий співак Назар Тицишин заспівав чудову пісню.

Після церемонії відкриття гості мали змогу оглянути виставку українських художників Угорщини. Свою творчість представили Петро Пуга, Петро Фелдеші, Інна Баричева (Кабанова) та Олександр Кабанов, Олександр Гембік, Владислав Найдьонов, Любомир Борщ, Йосип Вассер, Ірина Нестерович і Матт Клінн.

Урочистості продовжилися в актовій залі. До присутніх, зі словами подяки на адресу угорського уряду і Мініс-

терства соціальних ресурсів, звернувся голова державного самоврядування українців Угорщини.

Під час офіційних виступів державному секретарю Угорщини Міклошу Шолтису було вручено грамоту від блаженнішого Святослава, Глави та Отця УГКЦ, за сприяння у проведенні літніх таборів та організацію літнього відпочинку для дітей учасників АТО і переселенців на теренах Угорщини.

Яке ж свято без концерту? Відкрили його артисти Будапештського театру оперети, а продовжили тріо бандуристок «Гердан» із Івано-Франківська. Та родзинкою заходу став ансамбль «Козацькі забави» з Києва. Будапештська публіка гаряче вітала українських митців гучними оплесками.

Виступи цього гурту нікого не залишили байдужими, а їхні дотепні, жваві виступи яскраво відтворювали життєві ситуації. Музиканти ансамблю «Козацькі забави», під керівництвом народного артиста України Андрія Вереса, наповнили береги Дунаю справжнім, непереможним козацьким духом та запалом енергії. А публіка віддячила їм вигуками «Браво»!

Місто на Дунаї

З Вірою Будачик, гідом-екскурсоводом, мені пощастило познайомитися два роки тому.

А нині ми разом з київським гуртом «Козацькі забави» ходили і слухали її розповідь про Будапешт. Це було неймовірно цікаво.

– Столиця Угорщини варта того, щоб закохатися у неї з першого погляду, – розповідає Віра. – Місто заворожує будь-якої пори року.

Будапешт – це старовинна Буда й елегантний Пешт, злиті майже у двохмільйонний мегаполіс. Їх розділяє величний Дунай, але з'єднують численні мости і вільний угорський дух. Сучасні проспекти, парки, крамнички, кав'ярні радують душу, залишають найкращі враження й позитивні емоції.

Ми саме переїжджали знаменитий ланцюговий міст Сечені – символ і візитну картку Будапешта, довжина якого 375 метрів. Це найромантичніше місце, біля якого призначаються побачення та ділові зустрічі. Він зображується на всіх можливих листівках, магнітиках, сувенірах.

Віра БУДАЧИК – гід-екскурсовод

Це найперший міст, який з'єднав єдиною Буду і Пешт, а ініціатива належала одному з видатних діячів епохи реформ в Угорщині – Іштвану Сечені.

Так склалося, що українську мову Віра вивчала вже в Угорщині, за сімейними обставинами.

Вона радісно зустрічає гостей з України, зазвичай, біля пам'ятника Тарасу Шевченку й однойменної площі, на правому

березі Дунаю, неподалік МЗС Угорщини, де перетинаються популярні туристичні маршрути, та проводить екскурсії улюбленим містом.

– У липні 2007 року, у мальовничому сквері біля греко-католицької церкви Святого Флоріана, президенти України й Угорщини Віктор Ющенко та Ласло Шойом урочисто відкрили пам'ятник Кобзареві у Будапешті.

Це робота Львівського скульптора Івана Микитюка, автора триметрової монументальної скульптури молодого Тараса Шевченка з бронзи, котрий сидить, схилившись у задумі. Пані Віра розповіла нашій делегації про Королівський палац, будівлю Парламенту, Угорський державний оперний театр, Національний музей, площу Героїв, термальні купальні графа Сечені, острів Маргарити...

Звичайно, місць, які необхідно відвідати в Будапешті, значно більше, на це потрібен час. Сюди варто приїхати, щоб побачити, відчутти атмосферу, скуштувати угорську кухню та відпочити у термальних купальнях!

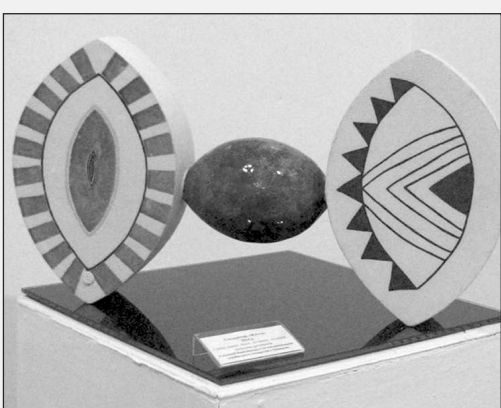
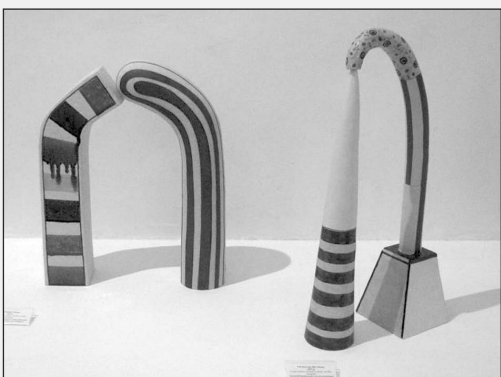

редактор
Євген БУКЕТ

народна творчість

■ КЕРАМІЧНІ СЕНТЕНЦІЇ

Мистецькі рефлексії у кераміці

Днями Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному та Національний музей українського народного декоративного мистецтва поєднала творча харизма художника-кераміста **Лесі Падун** (Полонне, Хмельниччина).

У виставковому залі київського музею відбулась презентація персональної виставки мисткині «Кераміка: рефлексії тілесності». Творчість Лесі Падун розпочалась у мистецькій школі Львівської національної академії мистецтв, а згодом продовжувала шліфуватись кількарічною керамопрактикою на Полонському фарфоровому заводі.

Упродовж 2009–2013 років художниця-керамістка активно експонувала свої твори на художніх виставках в Україні (Львів, Суми, Опішне, Чернігів, Київ), Польщі (Варшава, Болеславець, Вроцлав), Російській Федерації (Санкт-Петербург), США (Нью-Йорк).

Також Леся Падун презентувала свій творчий доробок у мистецьких проєктах Опішного, серед яких Національна

давнина сучасним українським художникам-керамістам необхідної виробничої бази та комфортних умов для творчості. Упродовж 2012–2015 років пані Леся створила нові роботи, активно спілкувалася з українськими та іноземними художниками-керамістами, набуваючи все нових вражень і досвіду.

Першим мистецьким досягненням Лесі Падун у КЕРАМО резиденції стала виставка «МЕТАморфози» (2014), яка презентувала 18 творів, натхненно виплєканих в Опішному впродовж 2012–2013 років. Експозицію продовжила глиняна декоративна модерна лавка, що виставлена на

керамологічної спадщини та сучасних досягнень художників-керамістів.

Із глибин свідомості майстрині постав сад ідей, образів, світогляду, власної життєвої філософії. Тендітні паростки керамотворчих задумів, що переросли у потужні крони новітніх творів, буяють різнобарв'ям палітри в неочікуваному зображенні форми – її геометрики й пластики.

Мистецький проєкт «КВІТКА» став способом духовного самовираження сутності авторки – витонченої й потужної, дивовижної та яскравої,

Під час презентації відома художниця-керамістка, член Національної спілки художників України Неллі Ісупова, зазначила: «Мене вразила технологічна новація Лесі Падун. Їй вдалося досить оригінально поєднати матовість шамоту і блиск поливи. Роботи дуже сучасні. Кожна ідея, втілена в них, довершена. Дивовижно, що з традиційного фарфорового заводу вийшла така талановита художниця-керамістка».

На вернісаж також завітали художники-керамісти Іван Фізер та Олеся Дворак-Галік,

виставка-конкурс художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» (2010, 2013), ІІІ ІНТЕР-Симпозіум кераміки в Опішному «2012: 12x12» (2012), Національна виставка художньої кераміки «ПАРАдокс. 1.0-птс-па:2015» (2015).

Мисткиня стала одним із постійних учасників КЕРАМО резиденції – новітнього проєкту, головною метою якого є на-

повдвір'ї Центру розвитку духовної культури Національного музею-заповідника українського гончарства.

Друга персональна виставка «ЛЕСЯ ПАДУН: FUTURUM-САД@ЛЛП» («Той сад, що в мені») стартувала у червні 2015 року, заявивши про свого автора як митця, котрий прагне інтегрувати власну творчість у коло європейської

багатогранної квітки у сучасному керамопросторі.

Нинішня експозиція «КЕРАМІКА: РЕФЛЕКСІЇ ТІЛЕСНОСТІ» презентує понад 30 творів з фондової колекції Національного музею-заповідника українського гончарства та приватної збірки мисткині. У ній втілене авторське сприйняття Лесею Падун навколишнього світу, як здатність бачити зовнішнє середовище та внутрішнє «я».

«Кожна людина переживає певні відчуття від споглядання світу, які немов магніт, збирає у своїй свідомості та переосмислює. Кожна робота – це рефлексія, свідоме чи несвідоме «вихлюпування» зовнішнього світу в глину. У мене багато настроєвих робіт, що втілюють емоції – сльози, веселощі, радість. Є твори, які зображують об'єкт – метелика, дерево чи пагорби. Мені хотілося б спонукати глядача до діалогу, аби кожен пропустив глиняний твір крізь себе та відкрив щось своє», – розповідає авторка.

куратор фестивалю сучасної кераміки в урбаністичному просторі «ЦеГлина» – київські друзі авторки, з часів навчання у Львівській національній академії мистецтв.

«Свою стилістику Леся знайшла після закінчення академії, під час творчої праці в Опішному. Мені здається, що керамісти бояться експериментувати з геометричними формами, бо глина пластична, а майстри переважно беруть абстрактні, гончарні форми, що легко піддаються формуванню.

Леся ж поєднує складні форми, які не кожен кераміст навважився б поєднати. Вона робить це сміливо, технічно, десь дуже стримано, а десь – навіпаки, яскраво», – зауважила Олеся Дворак-Галік.

Демонструючи новітнє покоління українських митців кераміки, Леся Падун підтвердила оригінальність мистецького самовираження.

На фотознімках: відвідувачі виставки, роботи Лесі ПАДУН

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

■ СУМНЕ, КОМІЧНЕ І ТРАГІЧНЕ... В ОДНОМУ

Роман Володимира Коскіна «Містифікатор» – до новинок сучасної популярної української літератури не належить. Але...

Коли хочеться трохи відпочити від проблем, якими бурлить наше життя – саме ця книга й зможе розважити та зацікавити Вашу свідомість сповна.

Адже доля головного героя – це, водночас, і трагедія, і загадка успішної людини, котра у своїй хаті тримає таку кількість «скелетів», що рано чи пізно вони починають не лише оживати, а й непокоїти приспану благополуччям совість господаря.

Нічого не минає безслідно, за все доводиться платити. Так, кармічні борги справа не проста, адже дістаючи зі схронів своєї пам'яті не дуже приємні та навіть драматичні спогади – доводиться розраховуватись сповна.

Так сталося і з головним героєм «Містифікатора», кримінальним авторитетом та «зłodієм у законі» Рудольфом Карловичем Лещинським. Здавалось, що на щасливу та забезпечену старість він заробив достатньо, аби до останнього подиху насолоджуватись плодами набутого, якби не одне але... якими виявилися продовження екстремальних пригод, що, мов зі скриньки Пандори, почали сипатись йому на голову.

«У романі відомого київського журналіста Володимира Коскіна «Містифікатор» до детективної фабули дуже майстерно вплітаються сумні сторінки не надто далекої історії, а дотепне змалювання кримінального світу віртуозно доповнює трагізм долі головних героїв,» – йдеться у передмові.

Після читання цього роману в моїй уяві бринить лише одне запитання – чому героєві довелося брати участь і забратись у таких перипетіях життя? Відповіді я знайшла у розділах під заголовками, що повертають читача до історичних часів панування НКВД, КДБ та інших служб.

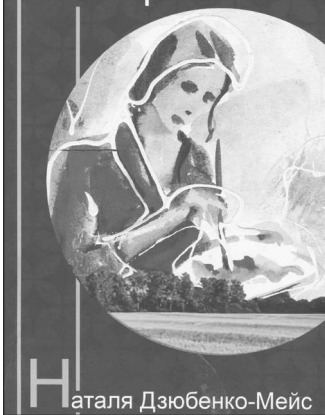
Ці всі каральні інстанції були створені, щоб виявляти осіб, котрі за своєю свідомістю та принципами не вписувались до системи правил радянської епохи. Таких людей репресивна машина якщо не нищила, то тримала на контролі протягом всього життя. Але саме вони й стали рушійною силою для здійснення всіх задумів, так званих перебудовників системи. Вони були потрібними та затребуваними, бо жили у той час, про який йдеться у китайському побачанні: «Не дай Вам Бог жити в епоху перебудови».

Приблизно так себе почувають всі порядні люди, котрі можуть бачити та дивуватись статкам подібних «Рудольфів Карловичів»...

Однак про Бога тут згадується неспроста. Бо «містифікаторські» здібності та нажиті протягом життя добро головного героя глобально помстилися йому тоді, коли у людини вже мінімум бажань, а спокій – то найвище щастя.

Леся САМІЙЛЕНКО

Та, що біжить по стерні...

Нещодавно з'явилася на світ збірка поезій Наталі Мейс-Дзюбенко «Та, що біжить по стерні».

І слова – це болючий спомин про пережите протягом двох років буття нашої держави. Гострі, болючі, щемливі та правдиві.

Поети не вмирають. Вони лишають по собі свої, виписані божественною поетичною мовою, думки.

Поети – це не лише совість нації, але й провідники, котрі торують свій шлях, будують місток, що поєднує відчуття і пам'ять поколінь.

Коли ж слова поета «не автоматична фіксація побаченого та пережитого, а пронизлива візія болю та пристрасної віри, поєднана з історичними паралелями, літературними алюзіями... гранична концентрація емоційного індивідуального досвіду та його накладання на цивілізаційні гуманістичні універсалиї», – то книга стає не лише близькою широкому загалу, а й явищем у літературі.

Саме про таку, близьку до болю поезію Наталки Мейс-Дзюбенко, і йдеться. Вона

Крізь терни по стерні української долі

саме та, що йде по стерні української долі не відволікаючись і не розмінюючи свою увагу на побутовий дріб'язок, поклавши на жіночі плечі біль наших сучасників.

У її долі було щастя і гіркота втрати чоловіка, котрий присвятив питому частину свого життя трагедії Голодомору. Зустрів українку, яка пліч-о-пліч йшла з ним тернистим шляхом розкриття правди. Присвятою Джеймсу Мейсу і відкривається ця збірка.

Я не скажу: прощай.

Уже ніколи.

Я навіть чорну хустку не одіну,

І не повірю в неминучість тліну,

Бо розпачем і особистим болем

Над власними твердинями й руїнами

Я стверджую – була тут Україна.

В такій самотині, безмежній суші,

Коли він брів крізь крижану порошу,

То не шукав ні злата, ні розкошей,

І з чистим серцем ствердити я мушу:

Коли усі вбивалися за гроші,
Він помирав за українські душі.

Це гіркі слова вдови, яка була і залишається поетесою, сильною жінкою, котрій болить усе, що мають українці у наш буремний час, та все, що залишив по собі її чоловік-американець...

XXX

Збирались ми надто повільно,
Наш голос це світ не почув,
Вдовину, сирітську, нетлінну,
Запалой свічу, Україно,
Запалой свічу!

Голос поетеси закликає пам'ятати все, що було забуто і замовчувалося так довго. Те, що сталося нині і відгукується болем у серці та свідомості наших сучасників:

XXX

Ненавиджу війну,
Її поля смиренні,
Криваву борону,
Що тягнеться по мене.
Ці ноші,
Ці хрести,
І клекотання праці.
Ненавиджу часи,
З яких ідуть
Найкращі.

(Весна. 2015)

XXX

На перший раз
Все – зовсім не погано.
Але таки розходяться ще шви.
Розбитими столічними
дворами

Тече печаль торішньої
листви.

Осколки сфери...

Привиди епохи.

По сонячній стерні пливуть
меди,

Минулого,
Прийдешиного

Потроху...

Трава пульсує,

Затира сліди.

Минулий сніг над головою
сіється,

Ще далина непевна,
Неясна.

Відхилення від норми,
Аритмія.

Та хміль вдаряє в голову.
Весна!

Бо так тріпочуть молоді черешні,

І бруньок тужавіє
патронташ.

Вони ще ранні.

І розквітнуть першими.

А цього досить.

Як на перший раз.

І будемо жити!

Будемо стояти!

І заново учитися в бджоли.

Повернуться закохані
комбати

Й зітхнуть щасливо:

«Ми це зберегли...»

Звіряю свої думки зі словами тієї, «...що біжить по стерні». І розумію, що вона переказала їх словами, пропущеними крізь серце.

Рефлексична фантазія

Епіграфом до книги Марини Гримич «Острів білої сови» є слова авторки: «Присвячую моїм колегам з Центру українського та канадського фольклору Університету Альберти (Едмонтон, Канада), де я провела два незабутні роки».

Так починається черговий роман письменниці та науковця – етнопсихолога про все, що їй нафантазувалося і, крізь призму досліджень канадського фольклору, втілилось у творчій уяві.

Науковець і письменниця. Ці якості органічно поєднуються та доповнюють

ся у пані Марини. Пише вона швидко і лише тоді, коли її розум переповнюють враження.

Тож «Острів білої сови» – це книга, яка читається легко, бо цікава.

Фантастична історія дівчини, котра завагітніла від привида, може здатися смішною, якби не той факт, що всі мешканці маленького канадського містечка не бачать у цьому нічого дивного.

Таке ставлення до цього явища зацікавило новоприбулу українку, яка розуміє, що потрапила до світу людей, котрі живуть в ірреальному світі. Живуть, бо так їм зручно і комфортно.

Дарина БОДЮ

редактор
Любов ЯКИМЧУК

література

■ КНИЖКИ ДО ЗИМОВИХ СВЯТ

Протягом трьох днів (10–13 грудня) в Українському домі (вул. Хрещатик, 2) триватиме VI Київська книжкова виставка «Книжкові контракти».

Організатори виставки – Державний комітет телебачення і радіомовлення України та Державне підприємство «Український дім».

Усі бажаючі зможуть відвідати передріздвяний ярмарок подарунків «Чобіток Святого Миколая» та поринути у справжню казку. Норвезьке різдвяне печиво, ароматичні свічки, hand made прикраси, дерев'яні іграшки для ялинки, оригінальні зимові композиції, святкові солодоці, гарячий шоколад та запашний чай з лимоном і корицею – подарують справжній святковий настрої.

Відвідувачів гостинно зустріне «Різдвяна вітальня», де буде змога поспілкуватись як з відомими письменниками сучасності, так і з молодими талановитими початківцями.

Традиційно, в рамках книжкової виставки-ярмарку, проведитиметься Благодійна акція «Придбай книжку – подаруй свято дітям, позбавленим батьківської турботи». Усі бажаючі зможуть зробити свій вагомий внесок для забезпечення дитячих будинків та шкіл-інтернатів новими книжками.

Також відбудеться урочиста церемонія нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу «Краща книга України».

■ ПОДАРУНКИ ВІД СВЯТОГО МИКОЛАЯ

16–20 грудня, 2015 року, в Києві відбудеться фестиваль «Різдвяний Арсенал».

У «Різдвяній вітальні» проходять зустрічі з відомими письменниками сучасності, молодими і талановитими початківцями, літературні зустрічі, художні автограф-сесії, щодня відбуватимуться презентації книжкових новинок.

У програмі фестивалю: подарунки для дітей та дорослих від більш ніж 100-та найкращих майстрів України; дитячі книги та видання про мистецтво; майстер-класи і читання казок.

А також музична сцена, ігрові зони, ласощі та безліч цікавих розваг на будь-який смак.

Упродовж грудня працюватиме Пошта Святого Миколая – спеціальна скринька s.mukolay@ukr.net, за допомогою якої діти зможуть надсилати свої листи з проханнями про святкову мрію.

Організатори обіцяють, що 19 грудня (з 11:00 до 13:00) Святий Миколай обов'язково зустріне з авторами листів та виконає усі їхні бажання.

Любов ЯКИМЧУК

Друзі називають її Білкою, а читачі – як дорослі, так і малі – знають її як Галину Ткачук.

Розмовляємо з останньою переможницею премії «ЛітАкцент року», в номінації «Проза й поезія для дітей», дізнаємось таємниці та занурюємось до її «підземного царства», що знаходиться у маленькому містечку поблизу Києва.

– Сьогодні ти зустрічалася зі своїми юними читачами? Які враження?

– Перед дитячими виступами я завжди дуже довго налаштовуюсь, складаю план, усе продумую до дрібниць... Цього разу мене попередили, що будуть учні четвертого класу, однак прийшли другокласники, тож довелося на ходу перелаштовуватись.

Це дуже потішний вік – після читання вони підходять обійматись. Одна дівчинка сказала, що я схожа на якусь тьотю Оксану (*Посміхається*)... Намагаюся завжди чергувати розмови з читанням. Коли я прочитала уривок з «Вечірніх крамниць вулиці Волоської», одна мала сказала: «Давайте не говорити, а читати далі про kota».

– А пам'ятаєш себе у такому віці? Є дитячі спогади?

– Так. Складається враження, що у нашому дитинстві було набагато більше свободи. Я сама ходила до школи – тепер у молодших класах це трапляється дуже рідко.

Ми самі робили домашні завдання, гуляли у дворі. Можливо, це й зараз десь є, але все

«Підземне царство» Галі Ткачук

частіше помічаю, що діти ходять тільки з батьками. Колись у нас було більш дитяче суспільство.

– Чому зараз діти почуваються небезпечніше?

– Не знаю. Можливо тому, що порівнюю своє дитинство у маленькому містечку поблизу Києва, з дитинством тих, з ким я нині спілкуюсь у Києві чи Львові...

ТВОРІННЯ ПИСЬМЕННИЦІ

– Які ігри були у твоєму дитинстві?

– Це від віку залежить. Була у нас гра «пригоди», яка полягала в тому, щоб ходити і вигадувати якусь історію. Це можна було робити місяцями, і сенс полягав у тому, щоб не зупинятися ніколи. Ще вигадувати ігри на кожному лі-

– Ти не борешся з тим, щоб власне життя потрапило до твоїх творів?

– Мені здається, навпаки. Всі елементи нашої дитячої культури, такі як ігри чи свята – сучасній дитині дуже неочевидні. Нині у малюків усе зовсім не так. Приміром, питання: «Як ви домовлялись, якщо телефонів не мали? Просто приходили вчасно?» Між поколінням батьків та дітей кардинально змінилися побут, звичаї, ігри. Якби написати історію дитинства нашого покоління, це було би цікаво.

– Кому?

– Насамперед, дітям. Наприклад, «Як порозумітись з мамою?» Як зрозуміти, чому вона саме така? Коли письменник розповідає про сьогоднішнє і базується на власних спогадах – це неправильно. Скажімо, сідаю писати дитячу повість і пригадую, що зі мною було, то починаю розуміти, що багато чого просто не сталося б, якби у мене завжди з собою був телефон. Так само, якби тоді ми мали інтернет – з навчанням все було б інакше. Коли письменник пригадує своє дитинство і пише так, ніби воно відбувається зараз – це виглядає штучно. Варто писати книжку про минуле.

– Ти це зробиш?

– Хотіла б, але спершу її треба концептуально продумати.

– Чи користуєшся ти під час роботи теорією, класичною драматургією, пишеш синопсиси? Чи все робиш інтуїтивно?

– Книжку «Вікно для собаки» я писала інтуїтивно, бо у теоретичному плані про дитячу літературу знала мало. А з «Крамницями вулиці Волоської» було інакше. Спершу написала текст про Краків – коли була у Польщі на мистецькій стипендії Gaude Polonia, згодом почала працювати над дисертацією про образ міста. Багато читала, і не лише міські легенди, бо це питання начитки, яке потім саме якось складається.

– Усе ж таки, як із синопсисом?

– Маю цілий ящик всяких блокнотів: у одному особисті плани, в іншому творчі, ще в одному – конспекти теоретичних праць. ►

– У мене таке ж саме враження. У 80-х, у Львові, діти молодших класів самі ходили до школи, та й бавились на вулиці без дорослих.

– У дитячій літературі 20-х років є багато повістей про те, як дітлахи взагалі обходяться без контролю дорослих, як, приміром, у «Вуркаганах» Івана Микитенка.

А у 80-х, у «Скарбі солоного лиману» Олексія Огульчанського, двоє дітей самі вирушають досліджувати природу.

Мабуть, із розвитком цивілізації свобода дитини стає більш обмеженою.

теру або виривали підземне царство. «Царство» – це така схованка у землі, яку ми робили за кущами у дворі нашого дому, але прийшов екскаватор та зруйнував її.

Тоді ми пішли далеко в поле, не сказавши нікому, куди йдемо, і почали копати там. Але згодом поле також зорали... Так було кілька разів, постійно приїздив екскаватор і все руйнував.

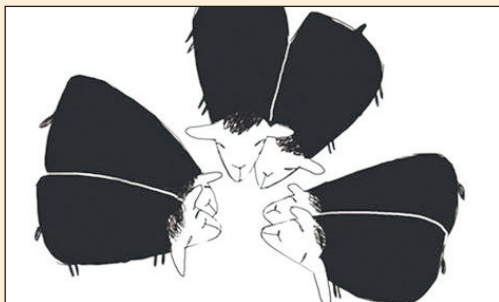
– Якою була та схованка?

– Там мали бути якісь сидіння, щоб ми могли гратись і щось ховати. Максимальна яма сягала десь до стегна.

література

■ «ЧОРНІ ВІВЦІ» ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У Чернівцях з'явилося нове дитяче арт-видавництво «Чорні вівці», яке невдовзі планує випустити книжки Сергія Жадана, Ірени Карпи, Юрія Андруховича, Анатолія Дністрового.

Цікаво, що для відомих авторів це буде дебют у дитячій літературі.

Видавництво уже випустило дві книги: двомовне видання «У царстві Лева» Любові Відуди та «Зайчикове щастя» Лариси Ніцой. Обидві книжки проілюструвала львівська художниця й письменниця Христина Лукашук.

Головний редактор арт-видавництва «Чорні вівці», письменниця Христя Венгринюк розповідає, що давно мріяла про такий видавничий проект. «Ідея з'явилась ще 2013 року, а взимку минулого ми з директором "Книги-XXI" Василем Дроняком та президентом Meridian Czernowitz Святославом Померанцевим вирішили її реалізувати. Тож у головній команді нас стало троє. І ми, як ті три чорні овечки, щодня працюємо, аби творити Добро для наших наймолодших читачів», — поділилась письменниця.

Наразі видавництво готує книжку одного з найвідоміших дитячих письменників Австрії Ервіна Мозера, яка має назву «Неймовірні історії надобраніч».

■ «ТАЄМНЕ ТОВАРИСТВО БОЯГУЗІВ»

Книгарня «Є» та портал «VagaBooka. Простір української дитячої книги» провели презентацію книжок Лесі Ворониної «Таємне товариство боягузів або Засіб від переляку № 9» та «Таємне товариство брехунів або Пастка для синьоморда».

«Чи доводилось вам потрапляти у дивні й загадкові обставини? Ось ви біжите знайомою вулицею і раптом, провалившись крізь люк, опиняєтесь у секретному штабі Таємного Товариства Боягузів. Ваша рідна бабуся виявляється геніальною винахідницею, котра створила часоліт, а Землю от-от мають захопити хижі космічні прибульці-синьоморди, які хочуть заразити людей вірусом страху. І порятунок людства залежить тільки від вас!

А що б ви зробили, якби довідалися, що на Землю має прийти десант космічних піратів-синьомордів?»

Разом із письменницею та радіоведучою Лесею Ворониною Ви обов'язково знайдете вихід із будь-якої халепи, а «НЕБОЯКИ» від Катерини і Володимира Штанко допоможуть подолати не лише прибульців, але і найбільші страхи.

► Загалом їх штук п'ятнадцять різного призначення. На певному етапі все змішується і я починаю їх плутати. Намагаюсь робити якісь плани, схеми... Потім приходиться ідея, а під рукою інакший блокнот — і знову все перемішується. Тому моя інтуїція, мабуть, набагато сильніша за системне мислення.

— **Коли тобі краще пишешся? Чи байдуже?**

— Зазвичай увечері, бо вранці бувають інші справи. А ввечері, вночі — саме те. Раніше я любила писати на лекціях: сидиш, перед тобою аркуш паперу, та ще й розповідають цікаві речі про літературу.

■ ДОРОСЛІ СЕКРЕТИ ДИТЯЧОЇ АВТОРКИ

— **Розкажи якийсь свій секрет. Усі діти мають таємниці. Може і письменники, котрі пишуть дитячу літературу, також?**

— Якоюсь дівчинка Наталка подарувала мені татову книжку бухгалтерської чи технічної звітності, де я писала про вигадану країну, в якій править павич.

У книзі була інвентаризація цієї країни, карти. А потім щось схоже я читала у «Високому замку» Станіслава Лема, хоча він вів бюрократію вигаданої країни, сидячи на уроках. Писав накази, якісь документи, все було переплетено у нього в голові...

— **Нікому не казала про свій секрет?**

— Спочатку ні, дізналися роки через п'ять.

— **Ти колись вдавала із себе когось іншого?**

— Ну, звісно. Дзвінку Матіяш.

— **Серйозно?**

— Минулого літа ми були у Сербії на фестивалі короткої прози. Спершу мали всі разом читати у прикордонному місті Кікінда, а потім роз'їжджатись до різних міст Румунії, Угорщини та Сербії. Я повинна була їхати до Угорщини, бо мої твори перекладено угорською, а Дзвінка мала лишатися у Сербії.

Утім, організатори не врахували, що українці без Шенгенської візи не можуть вільно пересуватись. У мене візи не було, натомість Дзвінка її мала. Тому ми вирішили, що до Угорщини їде вона, як Галина Ткачук, читає мою книжку, дарує, підписує. А я — до сербського міста Зренянін, як Дзвінка Матіяш.

— **Вдалося?**

— Так!

— **Ніхто нічого не заперечив?**

— Ні, організатори попередили всіх, якимось це обіграли. Я прочитала за Дзвінку, вона за мене. Щоб довершити цей прекрасний жарт, уже в Белграді на гала-концерті, коли всі зібралися і читали разом, першу викликали мене. Я кажу: «О, Дзвінку, йди!» І вона пішла знову замість мене. Нам сподобалось.

— **Якби ти не була письменницею та філологом, ким би хотіла стати?**

— Основна моя потреба — спостерігати. Ще в дитинстві я хотіла бути невидимкою, яка заходить в усі двері, підслуховує, дивиться, у кого як вдома, що як лежить. Людині зазвичай показують лише те,

вулицю і самі почали все розгрібати. Цілу суботу. Шість годин. Обоє. Доки не прибрали, мене додому не пускали, щоб я не верещала: «Це потрібно! І це! І це!» Потім сказали: «Галю, як можна було розвести таке гніздо, що двоє дорослих людей шість годин це прибирали?» А я на це спокійно: «Бачиш, мамо, а ти хотіла, щоб я маленька це прибрала сама».

Зараз усе не так. Є читальна зала, там купа книжок, так само — в інтернеті. Якоюсь зрозуміла, що розвою дуже багато мотлоху і просто перестала це робити.

У моїх батьків був культ книжок. У кожній кімнаті

з нею історія. У молодших класах ми постійно вигадували історію про білку. Могли гратися у будь-що, а потім узяти й сказати: о, це така скатертина, як у білки. Неймовірно, ідеальна тема для нас двох. При цьому ми могли або погоджуватися, або сперечатися. Коли почала писати для дітей, пригадала це і стала використовувати.

— **Чи є тема, на яку ти ніколи б не хотіла писати? Табу?**

— Немає, є лише теми нецікаві. У нас була дискусія з поеткою Олесею Мамчич, і вона казала, що не можна писати на будь-яку тему. Я заперечила їй, на що вона відповідала: «Добре, напиши вірш про пральну машину». Тоді я написала вірш «Пральна машина Олеси Мамчич».

Їй сподобалось. То був дуже метафізичний вірш. Мабуть, найважливіше, як написано, а не про що. Я відчуваю, де мої теми, а де ні. Якщо говорити про дитячу літературу, то тут виникають запитання: як писати про смерть, чи треба писати про хворобу, про війну...

— **Про секс треба писати?**

— Звісно. Можна по-різному це описати. Для зовсім маленьких — символічно, не фізіологічно.

— **Що зараз вигадуєш? Це таємниця?**

— Навпаки. З відомих причин наразі писати важко. Те, що мені йде, це такі потішні дитячі історії із серії «у чорному-чорному домі...» З чого все з'явилося? Коли я виступаю перед дітьми, завжди намагаюсь їх заохотити щось вигадувати. І вони видають таке страшне про вовкулаків, вампірів, чорні-чорні руки.

Це надихає на історії у фольклорному форматі — я пишу за ними, а потім згадую щось подібне зі свого дитинства. Вже дещо назбиралось. Думаю над назвою книжки. Може, «Волохате волосся», бо є про нього. Але мій чоловік каже, що це погана назва, і більше пасує «Серединожер та інші історії», бо там є і про Серединожера.

У мого чоловіка є син Матвій. Часом він живе з нами. Якоюсь не хотів засинати і постійно кликав нас: «Галю, тату, йдіть, ідіть!» — «Що там?» — «Я вигадав класну назву для книжки» — «Яку?» — «Брехло нещасне». Супер! Може згодом я зміню цю назву. Але поки мені подобається — «Брехло нещасне».

що дозволено бачити. Одна справа прийти на виставу, а інша — потрапити туди, де на Тебе не чекали, і спостерігати.

— **А що у тебе вдома, окрім п'ятнадцяти щоденників? Як все влаштовано?**

— Знаєш, так було у мене в дитинстві. Нам із сестрою у першому класі батьки купили письмовий стіл. Він був величезний!

— **Один на двох?**

— Ні, у кожної свій.

— **Це чудово!**

— Так. Мій був весь захарачений, ще й якийсь гніздо за ним. Якоюсь батьки вигнали мене на

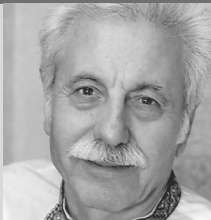
книжкова шафа, де на кожній полиці по три ряди книг. Минулого року я почала це розбирати і викинула старі підручники та ще багато чого, бо зрозуміла, що нині є розмежування тексту і носію інформації. Коли носій у поганому стані — тримати вдома його не треба, краще робити електронні архіви.

■ БІЛКА, СЕКС ТА ВІЙНА

— **Звідки у твоїх текстах для дітей взялась Білка?**

— Не знаю, чи пам'ятає мене моя сестра Марія, старша за мене на два роки, але це наша

редактор
Іван МАЛЮТА

пам'ять

■ НЕОБАЧНА РАДІСТЬ

Софія Бендержевська, 2007 рік

Ще при підході до ярмаркового майдану передивався із Софією Бендержевською – колишньою вчителькою літератури і словесності. Не нарікає на буття, хоча недавно овдовіла. Знаючи мою пристрасть до бувальщин, неспішно переповіла кілька курйозних історій. А потім показала рукою на стареньку призабуту хатинку, під тином якої ми спілкувалися.

– Вона нагадує мені ту, що бовваніє у споминах про моє дитинство...

Відтак я записав свідчення, що були вже передані по «ланцюжку» родової пам'яті.

Під час колективізації, коли була в колісці моя майбутня вчителька, її сім'я мешкала на Дубині – присілку за Ободівкою. Неподалік – багатодітна родина, найменшому хлопчику якої було близько п'яти років.

Коли бригада «буксирників», котра забирала-вимидала все збіжжя, пішла ні з чим, господар при дітях порадив своїй хитрості.

– Слава Богу, що зерно ми закопали під воротами. Ніхто не здогадається.

Друге нашестя здирників-штрикачів зустріли вже без особливого хвилювання.

– Даремно колупатимете стіни. Нема хліба, весь вивезли. А що нашкрябали – поїли. Он скільки голодних ротів визирає...

І тут вибіг наперед найменший синок.

– Татку, ви забули сказати дядькам, що зерно під воротами...

– А щоб ти було зацікавило, коли ще народилося! – кинулася ненька з прокльоном на дитину. Воно й упало з переляку. І мову у нього відібрало.

Родину ту не виганяли із хати, лишень батька кудись забрали. Усі опухли з голоду й вимерли. А хатина їхня іще довго самотіла, нагадуючи про свавілля більшовицької влади.

Запис 30.07.1999

До уваги читачів «Культури і життя» оповідання Івана Малюти про Голодомор.

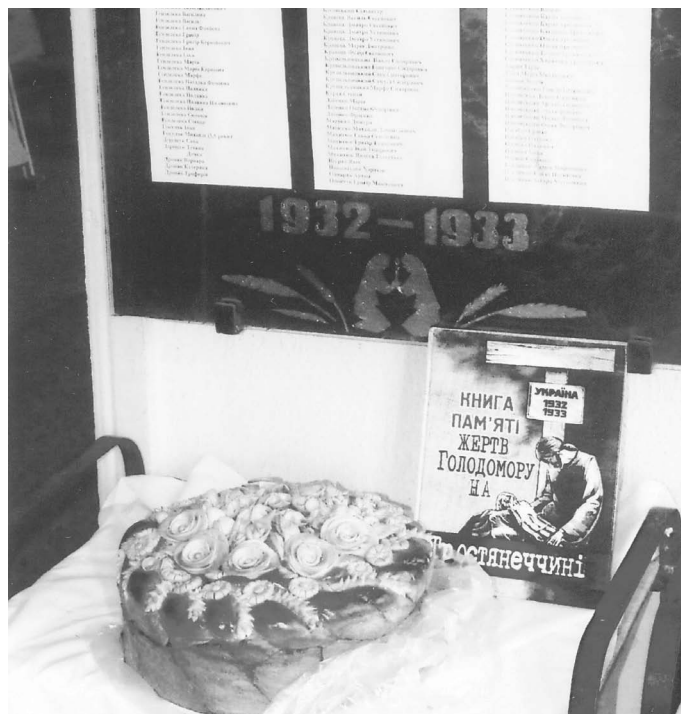
Пізннього вечора напередодні Проводів-2009 тутешній тракторист запрягав у глибині центрального кладовища (старої частини села) мерехтливий вогник. Начебто од свічі на стовбурі дерева.

Про це переповів мені згодом пенсіонер Михайло Шаламай, який перестрівся був із тим механізатором.

Майже половину кладовища – аж до давніх поховань – розчистили кілька років тому. Вирубували чагарники, вирізали акації, черешні та старі дуплаві дерева. Виняток зробили для порівняно молодого горіха біля вічного спочину моїх предків.

За поперечним глибоким ровом, серед призабутих поховань, височить стрункий дуб, якому близько 200 років. Зазвичай я милувався звіддалік його могутнім верховіттям, коли навідувався до могил батька та бабусі, що неподалік перекопу. Саме на цього диво-велетня і звернули увагу на Проводах у пошуках таємничого світіння.

Іще за кілька метрів на кроні дуба – на висоті грудей – проглядається світлий нерукотворний хрест. Жіночі дбайливі руки означили його, обв'язавши стовбур хустками й рушниками. Навколо дерева – дещо прим'ята трава. На-

Пом'яніть убійних голодом

віть поблизу, на горбиках поховань.

Я ретельно оглянув просвітлення хреста, однак не виявив ані слідів од різця, ані фарби чи побілки вапном. Лишень знизу – невеликий поруділий шрам. Невже од удару блискавки? Але ж тоді він був би наскрізним, аж до землі.

Навколо дуба, як і на всій нечищеній половині кладовища, безліч задавнених горбиків, що їх зберегла доволі тверда глиняна земля під гус-

тою травою. Вони переважно розкидані навсідіч, не за правилами поховань православних. За свідченнями старожилів, зокрема покійної матері, тут у неглибокі ями абияк скидав їздовий померлих під час голодомору 1932–1933 рр.

Лише де-не-де бовваніють кам'яні хрести, очевидно, на значно давніших похованнях, іще у XIX ст. А то все – під чагарниками – забуті, невідомі могили, до яких не прихо-

дять і на Проводи. Вони ніким не оплакані, не відспівані за християнським обрядом. Як довічний докір живим, не викремлюючи родичів.

Чи не в кожній хаті голодували, пухли-вимерли. Доходяги вибиралася за пліт із надією, що хтось змилюється на шматочок хліба. А мерців виносили й залишали при дорозі, поки на поховальній підводі вивезуть разом з іншими на цвинтар.

У Цибулівці вимерли тоді близько тисячі дорослих і дітей. Це – із секретних зізнань у захмелілій компанії у 50-х роках моєму родакові Семенові Малюті Калістрата Задорожного, тодішнього голови колгоспу. Втрати од спланованого Сталіним терору значно більші за кількість загиблих на фронтах Другої світової війни.

У Торканівці – сусідньому поселенні вимерло порівняно небагато. І не тому, що це село віддалене, серед лісів. За твердженням того ж С. Малюти, там був на той час людський голова колгоспу, якого згодом репресували начебто за «потурання куркулям».

Напевно, перша проява хреста на кроні цвинтарного дуба – зі світінням уночі перед Проводами – є небесним знаком. На увічнення пам'яті. Саме тут, на кладовищі. На гранітній брилі з карбованими, на мій погляд, п'ятьма колосками, свічкою і хрестом. І написом: «Пам'яті убійних голодомором 1932–1933 рр.»

Недописана хроніка

ГОЛОДОМОР ГЕНОЦИД 32–33 пам'ятаємо

Листопад. Забрали тільну телицю. Голодуємо.

Поховали тата на св. арх. Михайла.

1932 р. Колядуємо із сестрою на печі. Самі себе ледве чуємо.

Весна.

А сіяти нема чим.

До школи не ходимо. Пухнемо. Лобода не дає сили.

Людоїди викрали хлопчика у тітки Мотрони.

Матінка відмучилась перед Великоднем. Дядько Лаба зрадив. Каже, якраз йому для плану (нерозбірливо. – І. М.).

Шукаємо на росі равліків.

У молодому житі застрелений Петро, що хотів свататися до сестри.

Мені сниться велика паляниця. Я до неї – вона утікає. До жовтих вогників.

Голова гуде якимись голосами. Наче співають у церкві.

Боже, за що ми так мучимось? Переписав 9.07.1978

P.S. Тітка Гафія пригадує, що ці книги приніс її дід (так називає свого другого чоловіка – глухого Тодора). Від родичів, що вимерли у 30-х.

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ КІНО

оголошує конкурс

для формування кадрового резерву на посади першої-другої категорії посад державних службовців центрального органу виконавчої влади України, призначення на які здійснюються Президентом України:

- голова – 1 посада
- перший заступник голови – 1 посада
- заступник голови – 1 посада.

Вимоги:

документи для участі в конкурсі приймаються протягом 30 календарних днів від дня опублікування оголошення.

До участі у конкурсі допускаються особи, які:

- є громадянами України;
- вільно володіють державною мовою;
- мають повну вищу освіту;
- мають стаж державної служби чи служби в органах місцевого самоврядування не менш як п'ять років та займають (займали) посади в державних органах чи органах місцевого самоврядування не нижче четвертої категорії або мають стаж роботи не менш як п'ять років на посадах керівників державних підприємств, установ та організацій, їх заступників.

Особи, які виявили бажання взяти участь у конкурсі, подають до конкурсної комісії такі документи:

- заяву про участь у конкурсі;
- копію першої та другої сторінок паспорта громадянина України;
- заповнену особову картку форми П-2 ДС;
- фотокартку розміром 4 × 6 сантиметрів.

Може подаватися також додаткова інформація стосовно освіти, досвіду роботи, професійного рівня і репутації (копії документів про підвищення кваліфікації, присвоєння наукового ступеня або вченого звання, характеристики, рекомендації, наукові публікації тощо).

Народні депутати України, державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, які займали посади першої, другої категорії не менш як два роки, зараховуються до кадрового резерву без конкурсного відбору за умови подання документів у визначений строк.

За додатковою інформацією звертатись до Державного агентства України з питань кіно за адресою: 01010, м. Київ, вул. Лаврська, 10, кім. 415. Телефон для довідок +38 (044) 280–03–19.

Конкурсна комісія

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ КІНО

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

- Начальник управління державного регулювання та реалізації кінопроектів – 1 вакансія (на час мобілізації).
- Начальник фінансово-економічного відділу – 1 вакансія.

Вимоги до стажу кандидатів:

Стаж роботи за фахом на державній службі на керівних посадах чи на керівних посадах в інших сферах управління не менше 5 років. Досвід роботи щодо управління персоналом.

Вимоги до стажу кандидатів:

Стаж роботи за фахом на державній службі на керівних посадах не менше 3 років або на керівних посадах у засобах масової інформації не менше 5 років при необхідності, виходячи із виконання структурним підрозділом основних завдань та функцій.

– Завідувач сектору інтелектуальної власності та ведення державного реєстру виробників, розповсюджувачів та демонстраторів фільмів – 1 вакансія.

– Завідувач сектору внутрішнього аудиту – 1 вакансія.

– Завідувач сектору документального забезпечення і контролю – 1 вакансія (декретна відпустка).

Вимоги до стажу кандидатів:

Стаж роботи за фахом в державній службі на посаді головного спеціаліста чи в інших сферах управління не менше 3 років.

– Головний спеціаліст юридичного відділу – 1 вакансія.

Вимоги до стажу кандидатів:

Стаж роботи за фахом на державній службі в сфері правової діяльності на посаді провідного спеціаліста на державних підприємствах не менше 5 років.

– Головний спеціаліст фінансово-економічного відділу – 1 вакансія, 1 вакансія (декретна відпустка).

Вимоги до стажу кандидатів:

Стаж роботи за фахом на державній службі в сфері економіки та фінансів на посаді провідного спеціаліста на державних підприємствах не менше 5 років.

– Головний спеціаліст відділу формування та реалізації програм створення та розповсюдження національних

фільмів управління державного регулювання та реалізації кінопроектів – 2 вакансії.

– Головний спеціаліст сектору міжнародного співробітництва – 1 вакансія.

Вимоги до стажу кандидатів:

Стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років.

Основні вимоги до кандидатів:

– громадянство України;

– вільне володіння державною мовою;

– повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста;

– бажано післядипломна освіта у сфері управління: магістр державного управління за відповідною спеціалізацією.

До заяви про участь в конкурсі, в якій зазначається про ознайомлення заявника із встановленими законодавством обмеженнями щодо прийняття на державну службу та проходження державної служби, додаються наступні документи:

– заповнена особова картка (форма П-2 ДС) з відповідними додатками;

– копії документів про освіту, підвищення кваліфікації, при-

своєння вченого звання, присудження наукового ступеня; – декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, передбаченою Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

– копія військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних); – довідка про допуск до державної таємниці (у разі його наявності).

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя».

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19, кім. 109.

Додаткова інформація за тел.: 234–39–93.

Конкурсна комісія

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

– головного спеціаліста – юрисконсульта відділу правової експертизи управління правового забезпечення (на час відпустки по догляду за дитиною) – 1 вакансія;

– головного спеціаліста – юрисконсульта відділу застосування законодавства управління правового забезпечення (на час відпустки по догляду за дитиною) – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги:

ЗА ОРЕНДУ – 1 ГРИВНЯ!

За ініціативи Міністерства культури України уряд вніс зміни до Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропонує її розподілу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 1995 року № 786 (далі – методика) і, таким чи-

ном врегулював розмір річної плати за оренду нерухомого державного майна музеями, які утримуються за рахунок місцевого бюджету.

Такі рішення затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2015 року № 986.

Внесені до пункту 10 методики зміни включають комунальні музеї до переліку підпри-

ємств, установ та організацій, для яких розмір річної орендної плати за оренду державного нерухомого майна становить 1 гривню, і таким чином передбачають встановлення рівних умов для розвитку та забезпечення здійснення основної діяльності музеїв державної та комунальної власності.

У свою чергу це дозволить комунальним музеями спря-

мувати кошти на власний розвиток, зокрема на поповнення їх колекцій, створити належні умови для їх зберігання та експонування, популяризації закладів, що в цілому сприятиме зростанню відвідуваності таких музеїв як об'єктів, що створюють туристичну привабливість населених пунктів, а також відповідному збільшенню доходів місцевих бюджетів.

– копія військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних); – довідка про допуск до державної таємниці (у разі його наявності).

– копія документів про освіту, підвищення кваліфікації, присвоєння вченого звання, присудження наукового ступеня;

– декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, передбаченою Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

– копія документів про освіту, підвищення кваліфікації, присвоєння вченого звання, присудження наукового ступеня;

– дві фотокартки розміром 4 × 6 сантиметрів;

– копія документа, який посвідчує особу;

– декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру – за минулий рік за формою, передбаченою Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

– копія військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

– копія трудової книжки;

– копія свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

– копії документів про пільги (у разі наявності).

Може подаватися також додаткова інформація стосовно професійного рівня і репутації (характеристики, рекомендації, наукові публікації тощо).

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом 30 календарних днів від дня опублікування оголошення.

Додаткова інформація щодо основних функціональних обов'язків, розміру та умов оплати праці надається Державним агентством України з питань кіно за адресою: м. Київ, вул. Лаврська, 10, кім. 415.

Тел. для довідок 280–03–19.

Конкурсна комісія

редактор
Євген БУКЕТ

ПІСЛЯМОВА

Зафіксувати найважливіше!

9-е місце. Ігор КУНИЦЬКИЙ.
Семінарська церква, частина комплексу резиденції митрополитів Буковини та Далмації, Чернівці

2-е місце. Максим ПРИСЯЖНЮК.
Німецький народний дім, Чернівці

7-е місце. Катерина КРАСНИЦЬКА.
Пасаж та готель «Пасаж», Одеса

1-е місце. Сергій КРИНИЦЯ.
Комплекс Кам'янець-Подільської фортеці, Хмельницька область

8-е місце. Віталій БАШКАТОВ. Палац «Ластівчине гніздо», АР Крим, Ялтинська міськрада, смт Гаспра

Семен ВАСИЛЕНКО

Фотомистецтво – простір миттєвостей, безцінний подарунок, який залишили нам винахідники минулого. Це мистецтво реалізації візуального, яке назавжди залишиться актуальним.

Вікіпедія запропонувала зафіксувати пам'ятки України, аби популяризувати та зберегти їх для майбутніх поколінь. Зафіксувати найважливіше, про що згодом можна забути – на фото лишиться на віки. Зафіксувати

монументальне, що століттями вабить, надихає і приголомшує. У вересні, вчетверте, відбувся конкурс фотографій пам'яток культурної спадщини України «Вікі любить пам'ятки». А 21 листопада у Національному заповідни-

3-е місце. Максим ПРИСЯЖНЮК.
Комплекс Успенського печерного монастиря, АР Крим, Бахчисарай

ку «Кієво-Печерська Лавра» було нагороджено переможців конкурсу та відкрито виставку найкращих робіт.

Міжнародний проект «Вікі любить пам'ятки», перш за все, спрямований на створення повної ілюстрованої інформаційної бази культурного спадку світу; зібрані фотографії використовуються у Вікіпедії.

2015 року конкурс відбувся у 33 країнах. У його українській частині було завантажено найбільше світлин: понад 40 тисяч фотографій, більше 14-ти тисяч об'єктів

культурної спадщини, 3334 пам'ятки були сфотографовані вперше. Участь у конкурсі взяли 232 автори, троє з котрих потрапили до десяти найактивніших завантажувачів у світі.

Інформаційними партнерами української частини фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки» є газета «Культура і життя», журнал «Пам'ятки України» та Національне газетно-журнальне видавництво.

Фотознімки поширюються за ліцензією CC-BY-SA-4.0

10-е місце. Сергій КУРЛЯ.
Комплекс споруд Хотинської фортеці, Чернівецька область

Газета «Культура і життя»

№ 33–36 (4656–4659), 4–10 грудня 2015 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–66
cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Євген БУКЕТ, Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Наталка ІВАНЧЕНКО, Ростислав Карандєєв, Ігор ЛІХОВИЙ, Наталія ЛИГАЧОВА, Наталія МУСІЄНКО, Лариса НІКІФОРЕНКО, Руслан ОНОПРІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Олег СВІРКО, Артем СТЕЛЬМАШОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
Тел.: (044) 563–18–04, 562–28–51

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498–23–64;
+38 (097) 111–17–56

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2015

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн;
12 місяців – 230,64 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 5 000

Ціна договірна

